

Записи у камену Мијо Милутину Миланковићу

ЗАПИСИ У КАМЕНУ

Мијо Милутину Миланковићу

Београд 2012

ЗАПИСИ У КАМЕНУ

Мијо Милутину Миланковићу

Београд 2012.

Монографија: Записи у камену - Мијо Милутину Миланковићу

Издавач:

Удружење Милутин Миланковић

За издавача:

Мр Славко Максимовић, председник Удружења

Приредили:

Перо Радовић и Слободан Стојановић

Фотографије:

Марко Тасић и Аугустин Јурига

Графички дизајн:

Данијела Станковић

Штампа монографије:

Завод за израду новчаница и кованог новца, Београд

Продукција филма „Мијо“:

Савезни хидрометеоролошки завод и
ВФЦ Застава филм

Аутор филма:

Светлана Арсенијевић

Тираж:

500 примерака

Година:

2012.

Удружење Милутин Миланковић и вајар Мијо Мијушковић са задовољством и искреном захвалношћу истичу допринос и пружену помоћ у изради монографије:

Завода за израду новчаница и кованог новца

Компаније ЗVM Geo Ltd - „Фонд др Милићевић”

Министарства животне средине, рударства и просторног планирања -

Агенције за заштиту животне средине Републике Србије

ВФЦ Застава филм

ЗАПИСИ У КАМЕНУ (Циклус Милутина Миланковића)

Да би човјек могао што више сазнати о некоме или нечему мора посјетити и упознати амбијент о коме је ријеч. У ту сврху сам ишао у Даљ на Дунаву и посјетио Миланковићеву родну кућу. Било је доста тужно. Како ми је при руци био комби, то сам из разлупане куће и дворишта зараслог у коров узео остатке изваљених врата, двије старе столице испод крова, још три-четири камена. Све је то подсјећало на судбину ове куће. Страни војници су при граничној контроли, кад су видјели тај крш у комбију, помислили да се ради о сиротињи, па сам без проблема прошао границу. Од овога материјала, на мојој изложби 1997. године у Природњачком музеју на Калемегдану у Београду, направио сам омаж великом научнику, а на мјесту гдје су била стакла на вратима из његове куће, стављене су шпер плоче. На њих су посјетиоци потписима, на свој начин исказали поштовање према овом великану. Између осталих, у архиву изложбе је и запис познатог метеоролога из Миланковићевог краја академика Федора Месингера.

Након грубог увида у Миланковићев рад, почео сам да тражим на стијенама и у самој унутрашњости стијена, трагове промјена које су се дешавале кроз проток времена. Наилазио сам на невјероватне "записе", биљеге и цртеже. При томе сам тај оригинални знак остављао, а остатак стијене обрађивао у скулптуру. На овај начин урадио сам више скулптура и једну нешто већих димензија, на којој се јасно уочавају ови Миланковићеве цртежи. Фотосе скулптура из овога циклуса послао сам мом пријатељу и познатом метеорологу Младену Ђурићу, који је учествовао на скупу најпознатијих научника свијета из ове области, организованом у Српској академији наука 2004. године. Том приликом, сви учесници овога скупа уписали су се у спомен великог научника, што је пренесено на камен Милутина Миланковића. Питали су на крају - гдје ће тај камен бити постављен.

Мијо Мијушковић, вајар
Сутоморе 2012.

THE CYCLE DEVOTED TO MILUTIN MILANKOVIĆ

... Having encountered the work of the great scientist and naturalist Milutin Milanković I started searching the outside and inside of rocks for traces of changes that had taken place with the passage of time. I found incredible 'inscriptions', marks and designs. In doing so, I have left these original signs, chiselling the rest of the stone into sculptures. Thus, I have created several smaller sculptures and a larger ones, which clearly display these 'Milanković's designs' ...

У монографији су наведени изводи из ранијих есеја који упућују на инспирацију вајара Мија Мијушковића делом Милутина Миланковића.

МИЈО СЛЕДИ ПОРУКЕ СИЛА ИСКОНА

Овако монументалан опус и овако специфичне стваралачке природе увек изазивају потребу да се о њима говори са позиције неких великих општих идеја и уопштених филозофских ставова. Мијушковићева уметност је управо такав изазов: о њој је написано безброј текстова, анализа, интерпретација, критичких осврта, психолошких расправа, али изгледа да је једна од најбитнијих димензија ове структуре остала мање примећена. Реч је о мајсторском занату, о врхунској техници и познавању материјала, о сигурном скулпторском рукопису којим се откривају ликови и смењују ритмови невероватних размера. Треба видети његове алатке, длета и бургије фантастичних облика и величина, па осетити ону чаробну моћ ватре која избија из сваког додира челика и камена. Литосфера је стварна домовина скулпторске природе Мија Мијушковића. Та домовина припада и магијским творцима Лепенског Вира и свим осталим жрецима који су проносили утопијску светлост тамним беспућима времена.

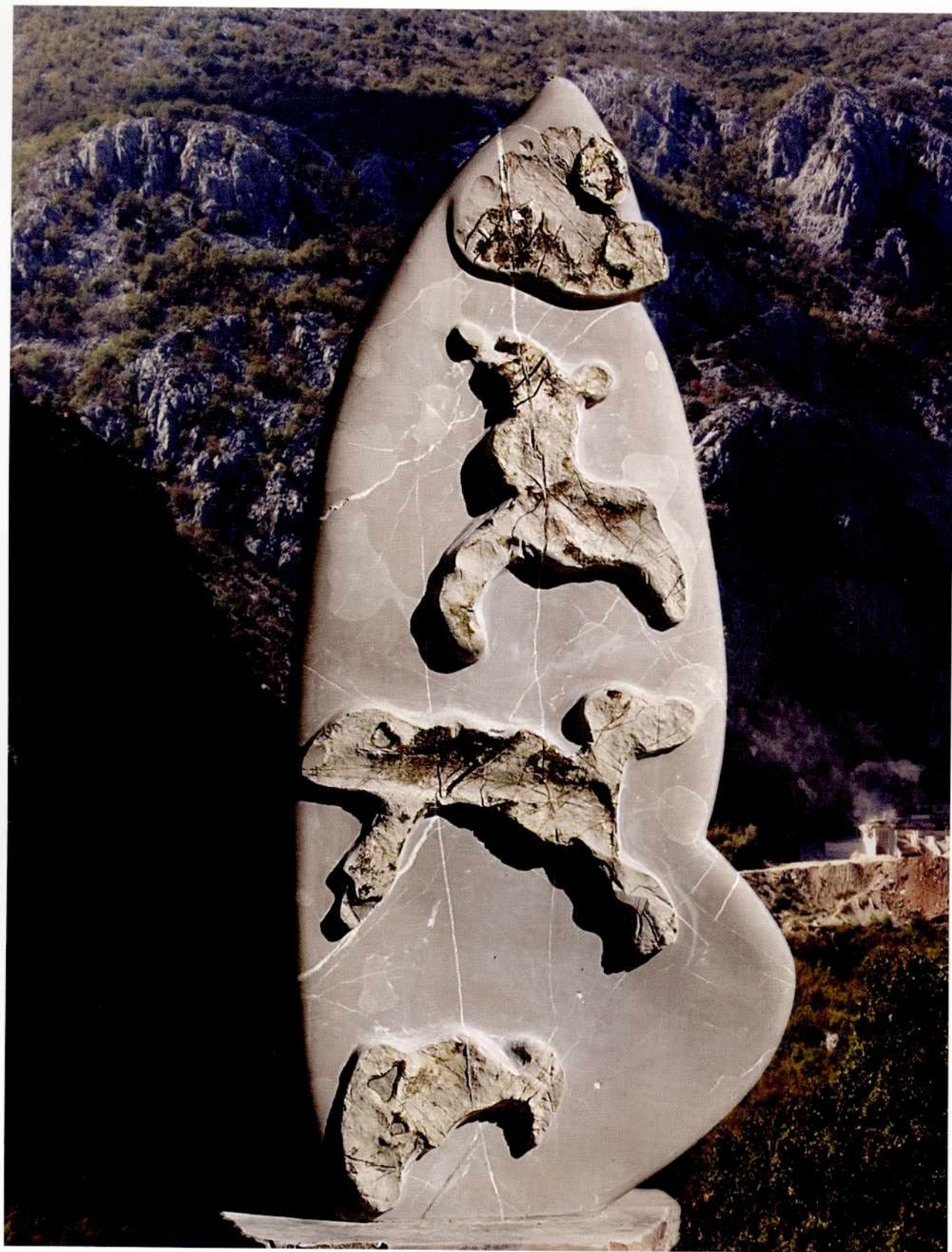
Не знам којом мерном јединицом бих мерио количину и интензитет креативне страсти Мија Мијушковића. Та страст није ни повремена ни привремена, она је појудна енергија бића којом се отвара и ствара тајна што се само снагом креативног чина и дубоким понирањем у структуру камена отвара. Та димензија тајне диже се из најдубљих слојева подсвести скулптора, показујући једно од својих лица и једно од својих својстава: јединствен скулпторски облик и камен (јединство камена и скулпторског облика).

Нисам рекао облик у камену, што би била потврда вештачке синтезе форме, материје и садржаја, тог стандардног класичног тројства које чини суштину традиционалне естетике. Феноменолошка димензија форме овде није идеја у камену, не у идеји додатој камену, већ у онтолошкој једности времена, материје исказане кроз моћне силе природних кретања и стваралачког ума који то све обједињава.

Многи критичари и аналитичари Мијове уметности покушавали су да открију како би ове скулптуре дефинисали мерилима модерне, односно постмодерне уметности: као да би била част овој уметности када би јој се додао неки од атрибута модернитета. Нису схватили да Мијове скулптуре својом тврдом егзистенцијом и својим густим садржајем припадају само себи у свим временима и просторима, па тако и у времену модерне.

Шта хоћу да кажем? Да се онтолошка суштина Мијове скулптуре радо отвара идејама и структурама свих језика света уметности, којих је безброј, али да не припада ниједном програмском начелу, ни једном стилском обележју које није у знаку питања: како се то вежу и како откривају силе искона чије трагове и поруке Мијо следи. Жуди ли она за оном лепотом која је, заробљена у још неоткривеним каменим громадама, сама себи довољна, сама себи и смисао и сврха.

Који чаробњак, или који блажени посвећеник може да открије у себи толико наде и вере у могућност спознаје самог почетка настанка света.

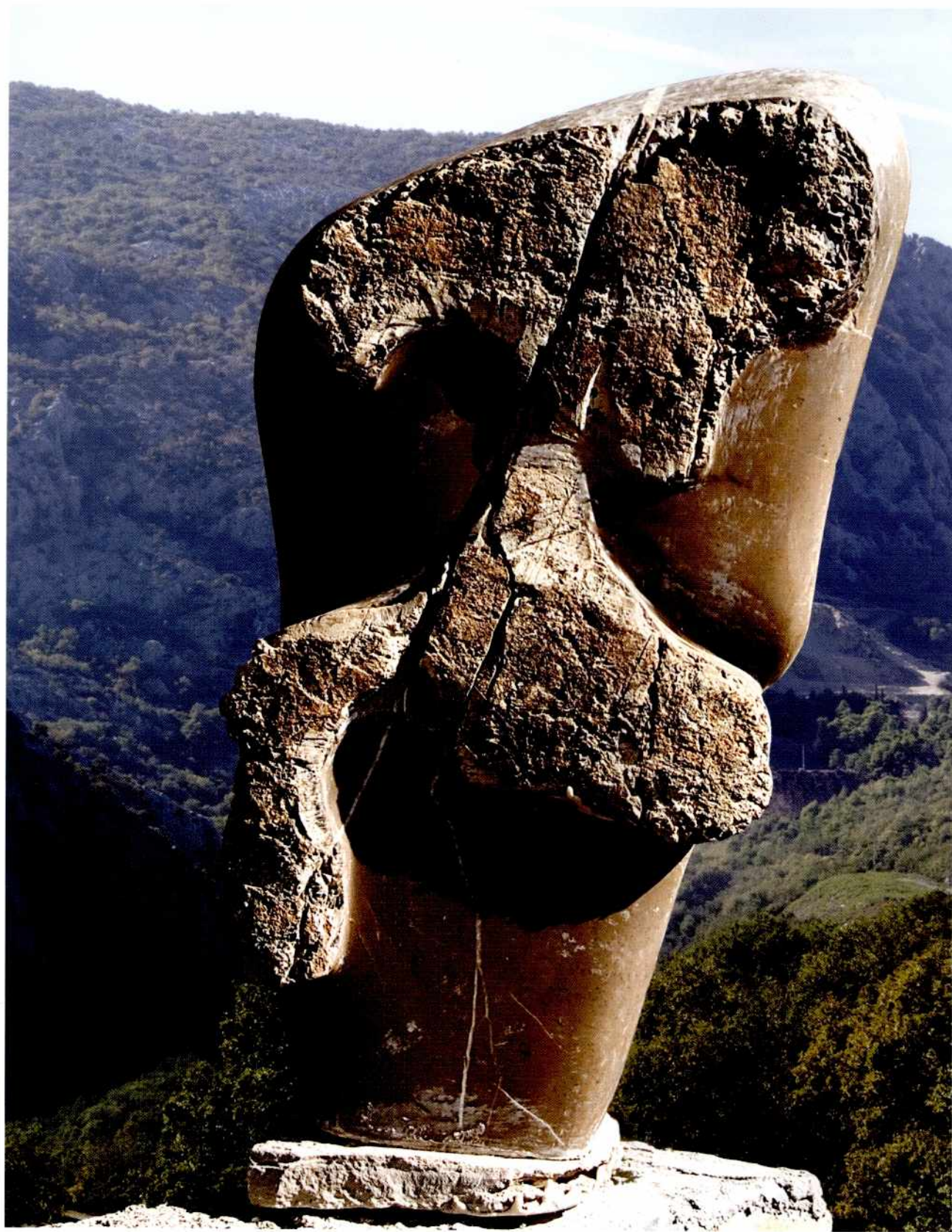

Језик камена у Мијовој интерпретацији је суверена чињеница једног отвореног процеса стварања којим се материја (материја камена) потврђује као чиста психолошка чињеница. Хоћу рећи да су безмало све Мијове скулптуре у суштини апстрактне формалне категорије (формално апстрактне категорије) у власти једне једине идеје и јединог хтења: како да се открије мистична, паганска метафизичка димензија једне од најтрајнијих материја света – камена? У својој несводљивости на банална понављања виђеног, ове скулптуре нуде увод у спознају вечног. Бог Ерос је благонаклоно понудио свој удео у изради прекрасних глатких и ритмички узбудљивих облика. Ерос овде зрачи новом жудњом за обнављањем: тврди камен у Мијовој обради пристаје да постане симбол трајне плодности. То су скулптуре крајње сложених профилација упркос привидној једноставности облика. Актови, портрети, бубе и животиње, стилизоване птице, тотеми, праисторијске звери, облици чистих линија арповске апстракције: од фино брушених и полираних овоидних површина до необрађених детаља рустике. Све је узбудљиво, непоновљиво, новооткривено, одабрано из праискона. Заstraшујућа је и сама помисао на количину времена које носе ове скулптуре, сажете у свој властити формални смисао, али тако раскошно откривене нашој духовној глади. Ту сваки рационални дискурс губи смисао, јер ниједна од ових скулптура не тражи никакве аналогije са темама и интенцијама савремене, постмодерне уметничке праксе, нити са духом времена тако депресивним, какво је ово наше.

Мијо је осетио да љуто тврди камен поседује и једну топлију естетску чињеницу – боју. У једном запису сведочи да је после дугог времена и стрпљивог посматрања живота камена, схватио да мора да открије, поред пластичног облика и дивну природну боју камена. Камен је и облик и боја у истој геолошкој и духовној равни и тим двојством он ствара једну нову хуману иконографију која постојећим ликовно-уметничким моделима и историјском уметничком наслеђу дође једну сасвим личну, оригиналну историјску семантичку димензију.

Може вам се учинити да само хвалим нашег аутора и његову уметност: али ја њиме и његовим скулптурама само покушавам да вратим веру и наду да је утопија о неком лепшем свету ипак могућа, јер за њу гарантује и неограничена трајност камена и раскошни стваралачки дух који камен преобличава и осмишљава. Гарантује, дакле, непролазна лепота ових скулптура и њихова непорецива уметничка вредност.

Срето Бошњак, ликовни естетичар
Сомбор, 2008.

КАМЕНА БИЋА МИЈА МИЈУШКОВИЋА

Савремена цивилизација доводи нас до стања вртоглавице. Преноси нас лако с једног места на друго, непрестано нас напада новим творевинама, даје нам у руке оруђа која нисмо у стању да разумемо. Јуримо ка непознатој будућности. Само неки покушавају да успоре ту јурњаву. Подсећају нас на мисао о изгубљеном рају. На векове стабилности. На ограничену покретљивост. На времена пажљивог посматрања, удубљивања, сазнавања нама најближег света.

Шумски човек познавао је све врсте дрвећа, жбуња и биља. Разликовао их је. Знао је шта је за њега корисно, а шта није. Истраживао је њихове обичаје и упознавао путеве њиховог постојања. Удубљивао се у њихов језик. Није сумњао у њихово постојање. Нити, у извесном смислу, да су у питању особе. Јер, у древним вековима особа је могла да буде свака ствар и свако створење. Услов тога било је њено активно и добронамерно учешће у контактима с људима. То становиште потиче из давних времена, када је већина становника Земље поштовала култ живота сваког облика постојања – признавала анимизам. Када је веровала да људи и животиње имају иста права на постојање. И више од тога – када је веровала да животиње могу бити божанског порекла, због чега их је стављала изнад људи. Односно, животиње су биле особе. Али, особе су могле да буду и неке птице и неке рибе. И више од тога – особе су могли да буду стене и камење. Живо и мртво. Као што је свети Петар ловио људске душе, тако су Ескимима ловили душе својих предака у виду камења. Да можда чувени крут Стоунхенџ не представља

скупину душа мртвих колоса? А можда је то начин постојања – у виду камене хибернације – који нам је познат из Хиљаду и једне ноћи? А шта да кажемо о колосима с Ускршњих острва који приказују погрсја и главе, с лицима окренутим према океану. Европљани су први пут допрли до тог делића копна на Пацифику 1722. године, управо на ускршњу недељу. Од његових становника су сазнали да су њихови колоси дошли сами на обалу океана. С тим што их је можда неко обликовао. А можда су се сами обликовали?

То је могуће, о чему знамо путујући долинама и кланцима, у којима има стења. У њему можемо препознати различите ликове: медведе, камиле, краљевске главе, монахе са њиховим капуљачама, а да не помињемо унутрашња блага која стене крију. Јер, као што нам је познато, стотине витезова из бајки само чекају знак па да настану, да изађу на површину и промене наш несавршени свет. Савремена физика претпоставља да срећна усмереност енергије атома датог предмета, па и камења, може изазвати померања, па чак и кретање навише. Првобитни људи су имали доста времена да забележе такве појаве. Они су знали да камење живи – да су то особе. Особито камење које се појављивало окружено муњама и громовима, односно електричним набојем.

Такво камење је могло да доноси срећу, а у извесним ситуацијама да буде препознавано као обличје божанства. А ако и није постајало Бог, несумњиво је представљало драгоцен сакрални материјал, од кога су настајали

богови у целом свету: од Мексика преко Индије до Филипина. Слично су мислили песници, романтичарски мистици, попут Јулијуша Словацког који су свако божије створење видели као промену ствари, док је почетак тог процеса, по њима, био камен:

У стенама, о Господе, лежи дух попут кипа савршене лепоте, још увек уснуо, али већ спреман за попримање људске форме...

Камење нас окружује, али савремена цивилизација га користи за себе: меље га, сече у одговарајућим порцијама, шлифује, пресобликује, не бринући о његовом некадашњем животу. Међутим, постоје изузетне ситуације. Као и у многим другим случајевима наша веза са културом прошлости су истакнути песници и уметници. Скулптори су познаваоци камења (културе камених бића). Они су и њихови пријатељи.

Међу њима посебно место заузима Мијо Мијушковић, уметник из Црне Горе, човек који живи у планинама и воли планине. Не сумњам да је та његова повезаност са њима наишла на љубавни одговор свих планинских духова. Ти духови га воле и отворили су пред њим све своје тајне: стена, камења и кристала. Специјалиста минералог могао би доста да каже о том необично богатом дару црногорске земље у виду ератичних и магматских, монолитних и дробинских стена. Тај минералог би препознао ахат, калцедон, гранит, жад, кремен, малахит, мермер и

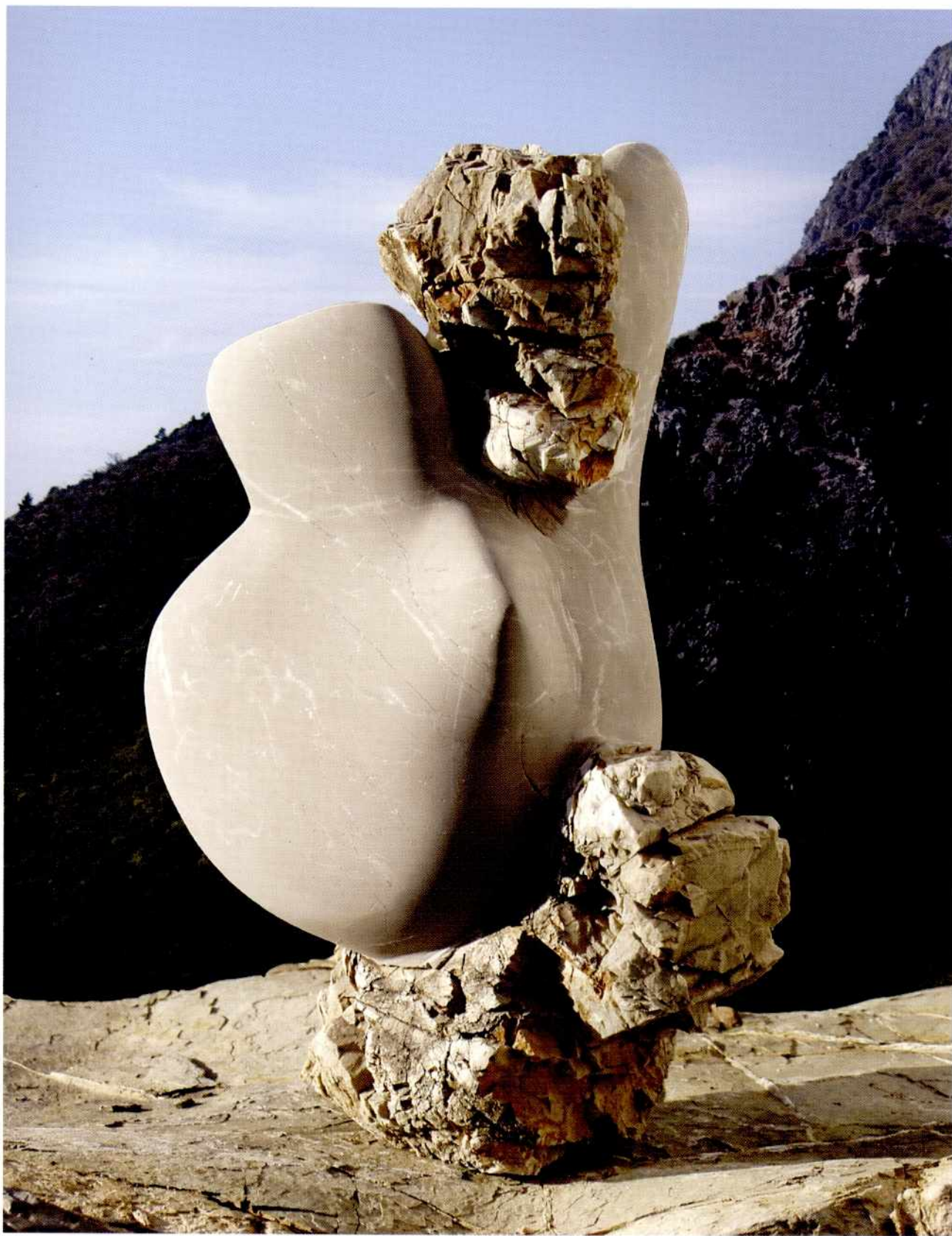
опсидијан. И много друго камење које је Мијо користио у свом вајарском делу.

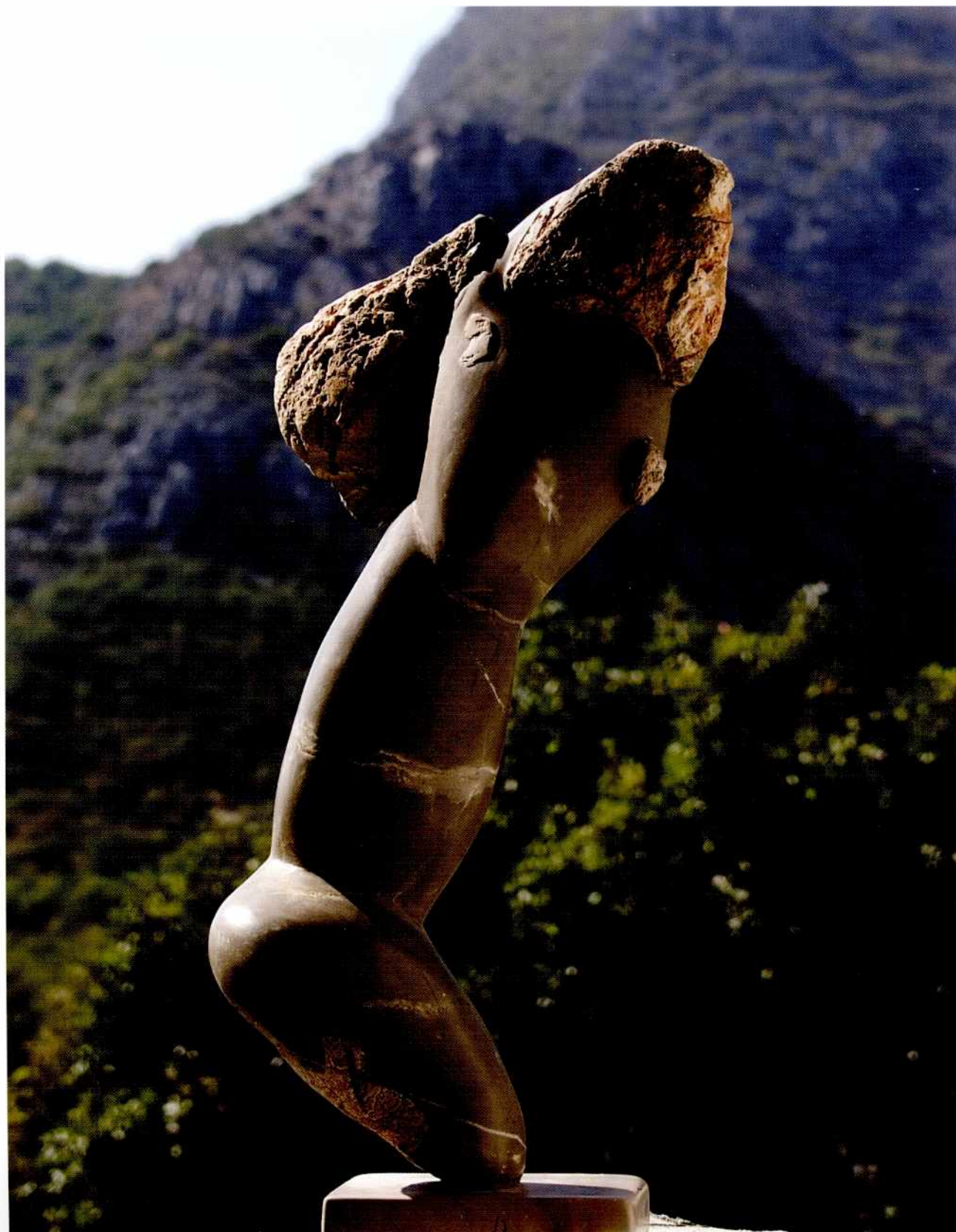
Мијо ствара композиције од стена и камења које сугеришу живот и својеврсну атмосферу, између осталог носталгију за блискошћу са другим бићим – чак и у сфери камења. Он зна да човек мења природу, да је на свој начин уређује. Такође зна да је, и поред свега, природа јача од човека. Према томе, док бруси своје камење и придаје му сјај, има на уму да се њихово право обличје крије испод брушеног слоја. Због тога често допушта да испод уређене површине поново процветају првобитни облици.

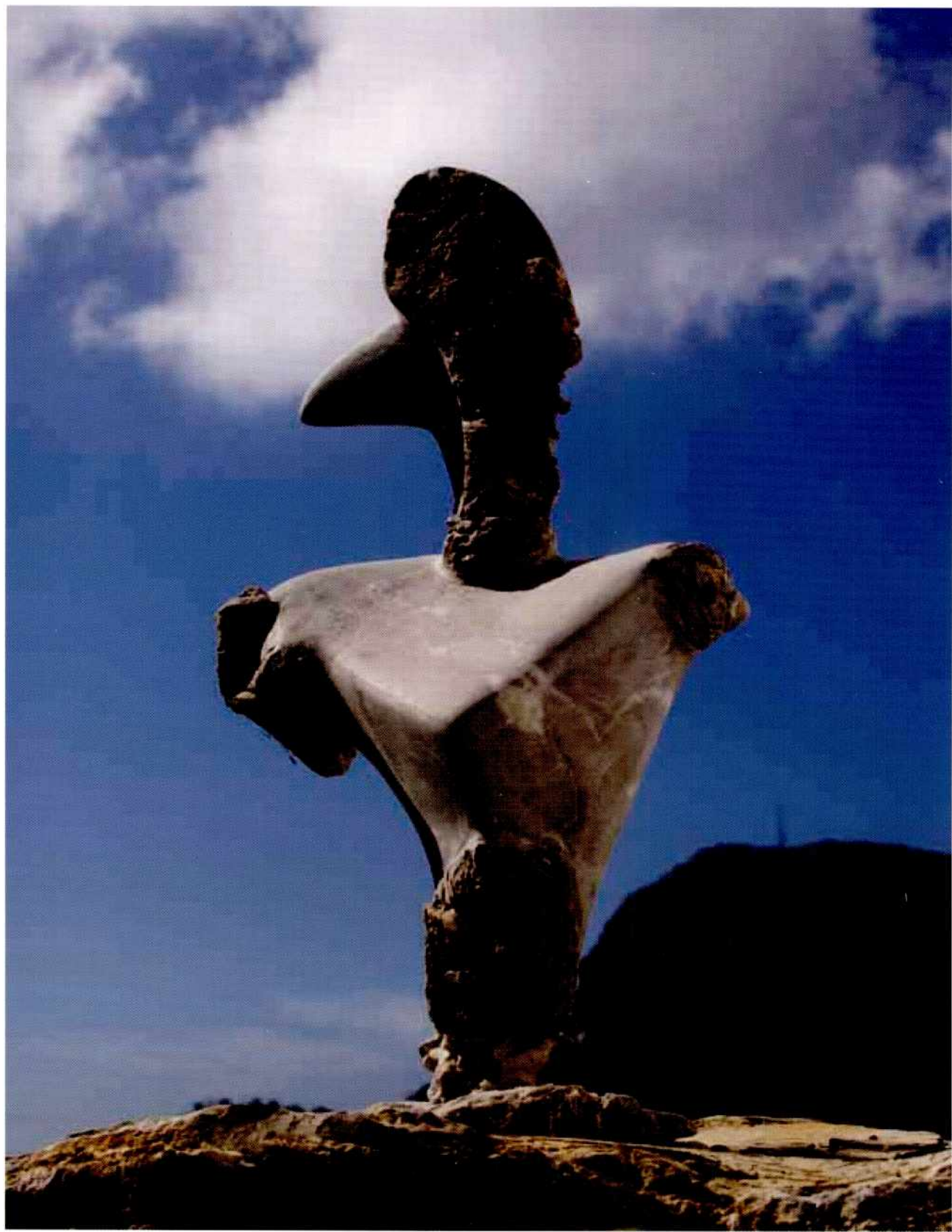
Дело Мија Мијушковића је јединствено. Израста из лепоте земље, опажене осетљивим оком уметника. Оно је пуно живота и као такво је позив на одмотавање наших властитих фантазија, о почецима света, о моћи маште.

Проф. др Хенрик Јурковски, академик
Пољска, 2008.

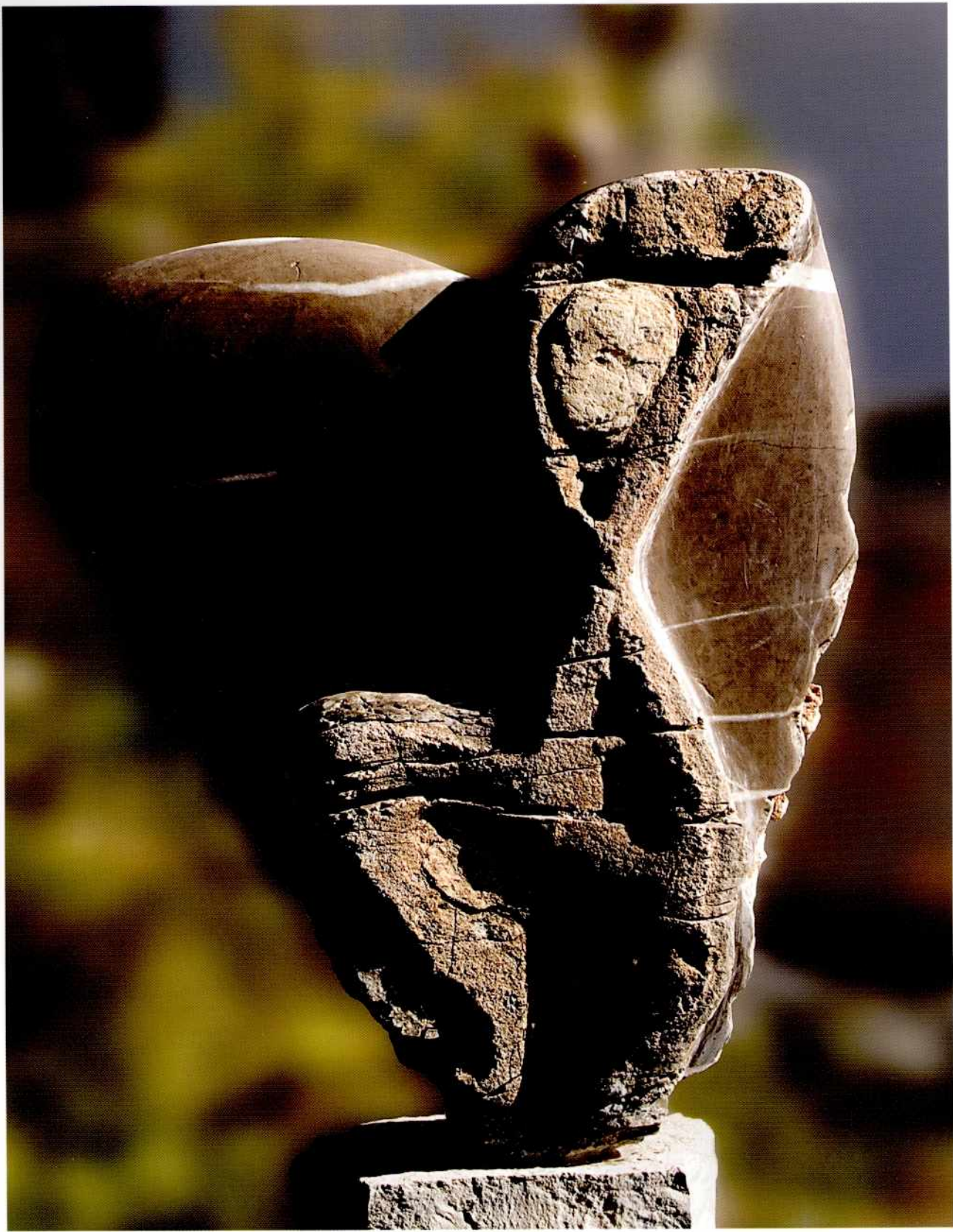

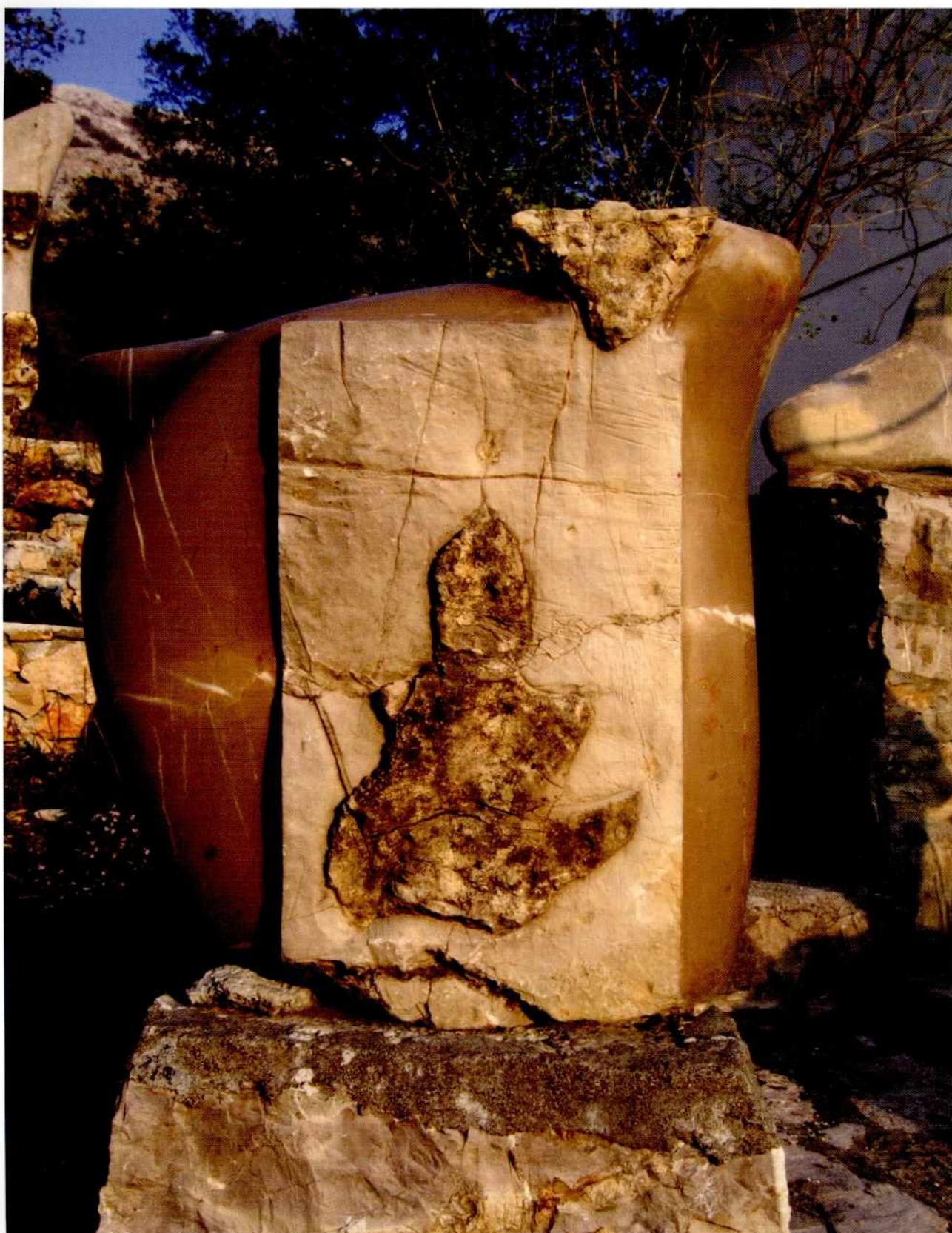

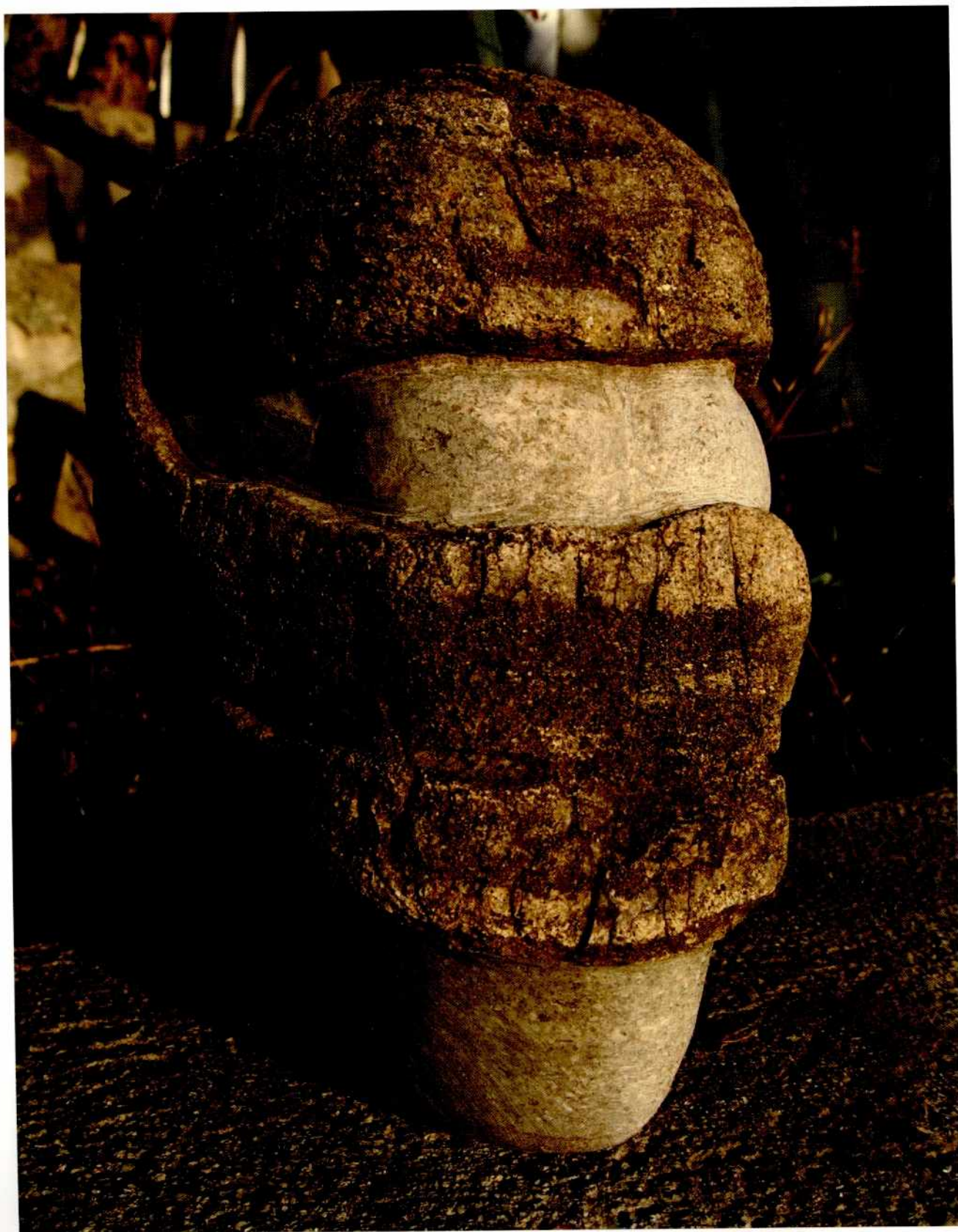
МИЛО МИЛУТИНУ МИЛАНКОВИЋУ

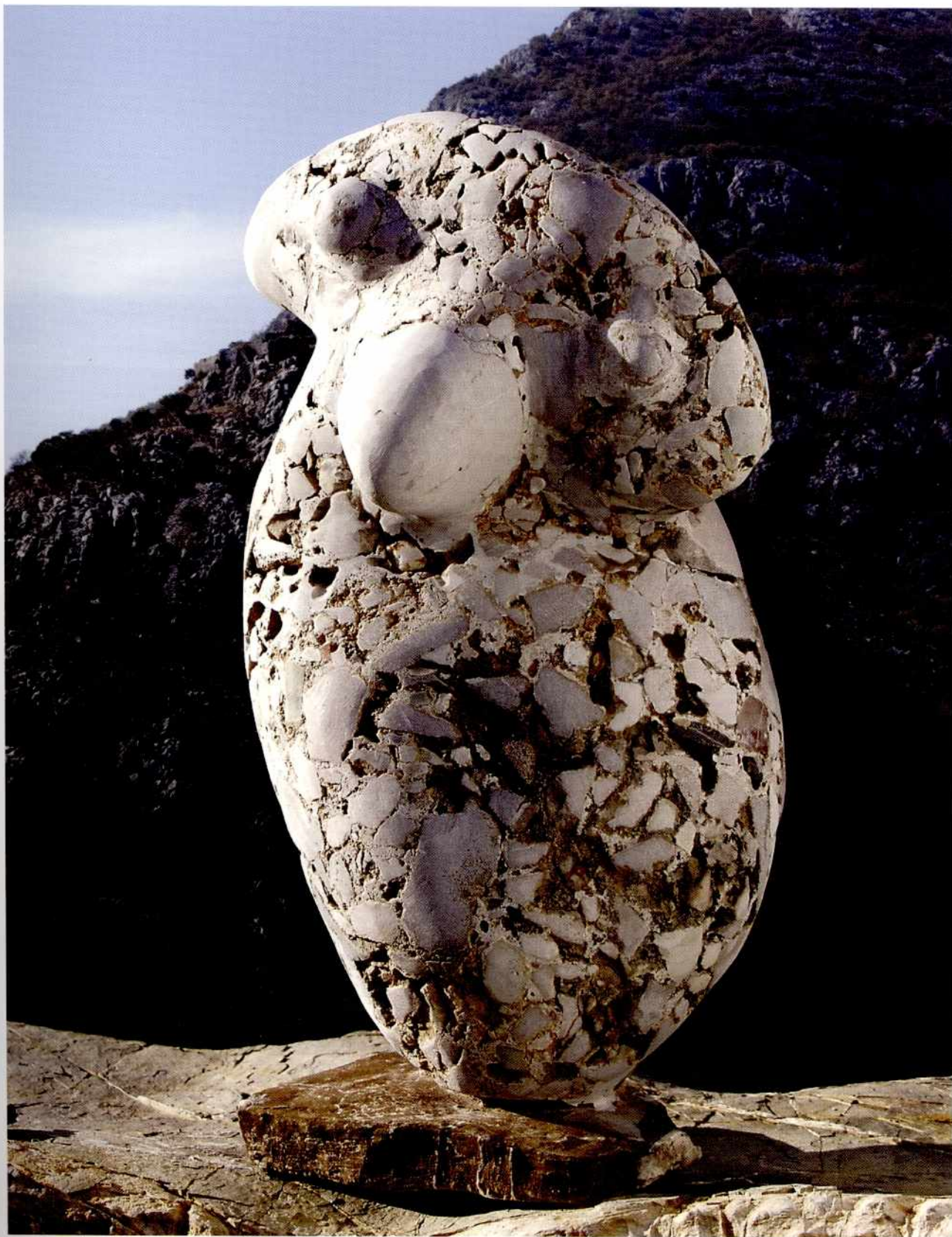

МИЛО МИЛУТИНУ МИЛАНКОВИЋУ

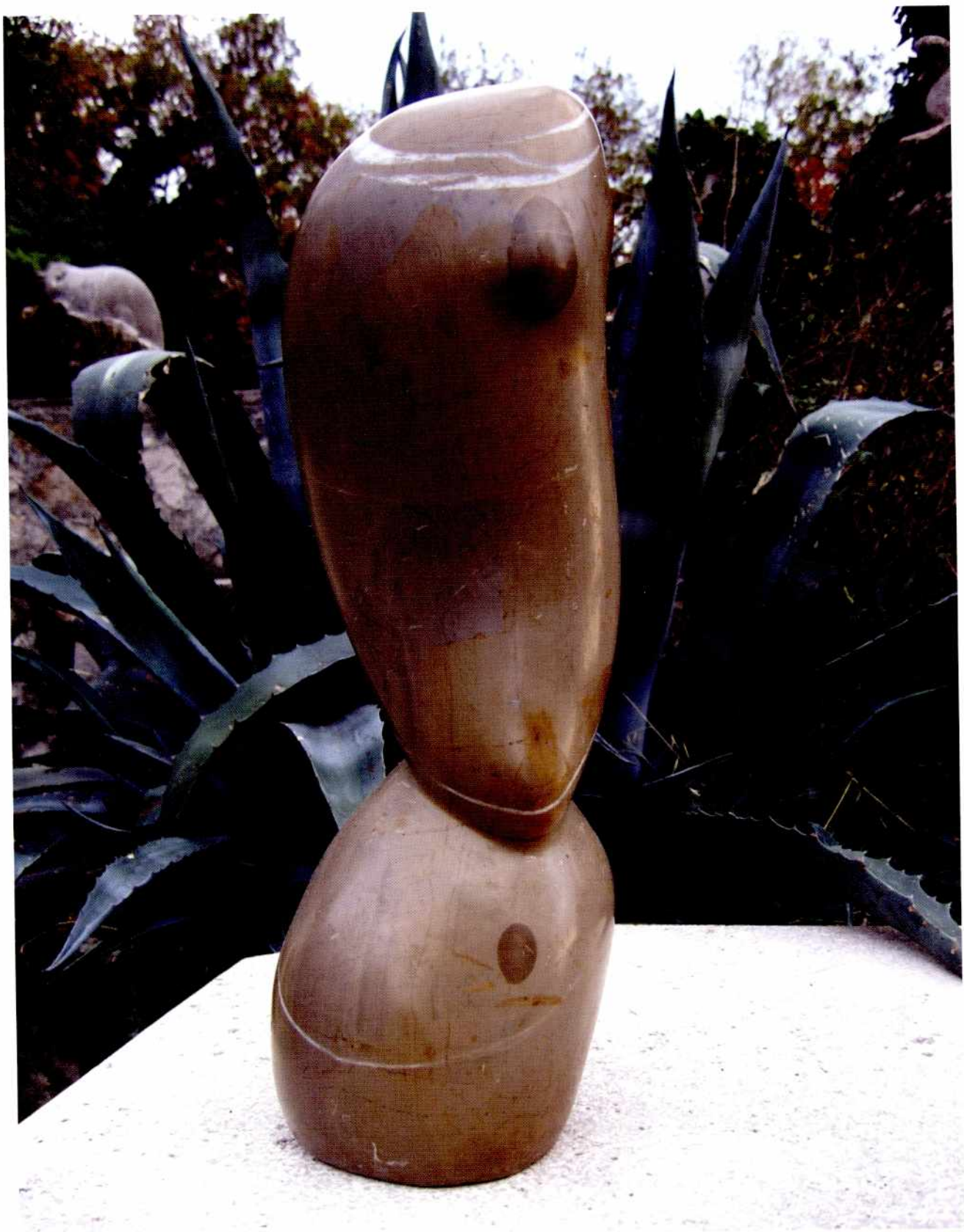

*ИЗЛОЖБА СКУЛПТУРА У ПАВИЉОНУ
ПРИРОДЊАЧКОГ МУЗЕЈА НА КАЛЕМЕГДАНУ*

БЕОГРАД, СЕПТЕМБАР 1997.

**ОМАЗ ВЕЛИКОМ НАУЧНИКУ
МИЛУТИНУ МИЛАНКОВИЋУ**

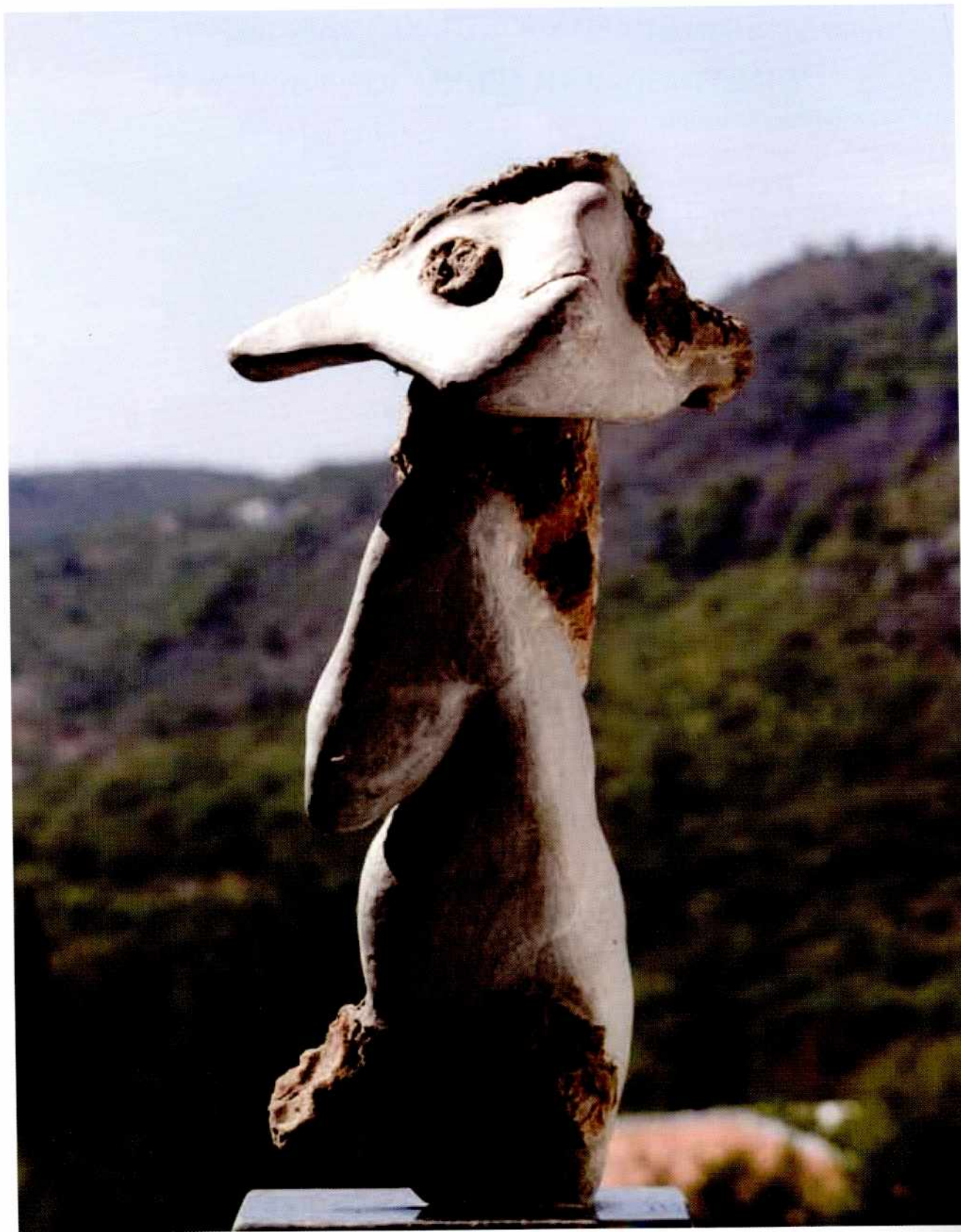
ПОРУКЕ И СИМБОЛИ ВЕЧНОГ СПОЈА ПРИРОДЕ И ЧОВЕКА

Обележавајући 50 година оснивања, рада и развоја, Савезни хидрометеоролошки завод, у сарадњи са Природњачким музејом из Београда, приређује изложбу скулптура Мије Мијушковића, вајара и метеоролога. Мијо је један од пионира успостављања и изградње југословенске хидрометеоролошке службе. Иако је у Службу, по задатку, крочио одмах после њеног оснивања, као сасвим млад човек са својих 19 година, у хидрометеоролошкој служби је остао и са задовољством радио пуних 40 година. У Служби је развио дар осматрања ћуди природе до савршенства, који ће га касније повести непогрешивим стопама уметности сварања.

Великани метеоролошке науке попут Павла Вујевића, Тора Бержерона и многих других, које је метеоролог Мијо сретао на семинарима и метеоролошким скуповима раних 50-тих година, откривају му нове димензије природних феномена – лепоту облака, муње или пак поларне светлости. Ти сусрети буде у Мији исконску тежњу ка ослобађању лепоте природе и он смело креће стварању својих скулптура од камена и дрвета, тј. стварању новог света трајања. Узор му је само природа и из те природне симбиозе камена и дрвета израњају Мијове чудесне творевине као поруке и симболи вечног споја природе и човека. Вероватно да се то не би збило тако снажно да пре уметности Мијо није припадао метеорологији.

Мр Славко Максимовић
дир. Савезног хидрометеоролошког завода
Београд, јул 1997.

ХРОНОС И ТРОПОС

Природњачки музеј се каменом одувек и често бавио у свом излагачком и истраживачком послу. Великом изложбом „Човек и Камен“ (1990.) у Галерији Српске академије наука и уметности у Београду Природњачки музеј је (заједно са Музејом науке и технике) поотварао многа питања и укључио се у један континуирани „дијалог човека с каменом“, како тада рече недавно преминули академик Драгослав Срејовић. Али и пре тога, Природњачки музеј је учествовао на изложби Косте Богдановића, посвећеној форми у природи и уметности (Музеј савремене уметности, Београд 1987.). Метеорологију је Музеј, међутим, интимније додирнуо само једном изложбом („Пределу сликани небом“ Бориса Иванчевића, Галерија Природњачког музеја 1995.). Новом поставком скулптура у камену и дрвету Мија Мијушковића у истом простору, продужавају се и укрштају та разноврсна интересовања Природњачког музеја. Елиотски речено, када се уметник сједини с каменом, увек избију нови облици живота.

Мијо нема времена ни стрпљења да сачека шта ће све сунце, киша, лед, река и море да изведу у камену, или у дрвету свеједно, у свом неумитном, али преспором вајарском послу. Зна да је природа ћудљива, колебљива у избору и ритму, неодлучна у погледу исхода. Да никад ништа не довршава, осим што започето руши и разара до краја. Друга је ствар што од истог материјала, онда на другом или на више удаљених места невидљиво започиње ново стварање. Осећа се зато Мијо позваним да се умеша у те послове природе, хоће да помогне, усуђује се да убрза промене облика, да усмери

природни процес свом избору мотива, да га обрне ка идејама које њега занимају. Толико је Мијо у томе интегрисан са природним процесима метаморфоза, абразија, ерозија и корозија, да на први поглед изгледа као да ствара инстинктивно, по неком несвесном исконском чистом пориву, којег смо, романтичарски, склони да брзо припишемо људима потеклим са камена, чедима динарског крша.

У ствари Мијо, колико интуитивно, толико и зналачки, проналази и бира стену или прастаро дебло, тамо где је Време, и као хронос, али и као тропос, већ обавило велики део посла. Мијо природњак, метеоролог, зна где да тражи. Тамо где су највеће падавине, где су дневни температурни обрти најјачи, где ветрови бомбардују стену узвитланим песком, где у кањонским вировима вода најбрже обли камен, где удари таласа најчудесније глођу обалске крше. Ту се он меша у природне работе, као помоћник и сустваралац.

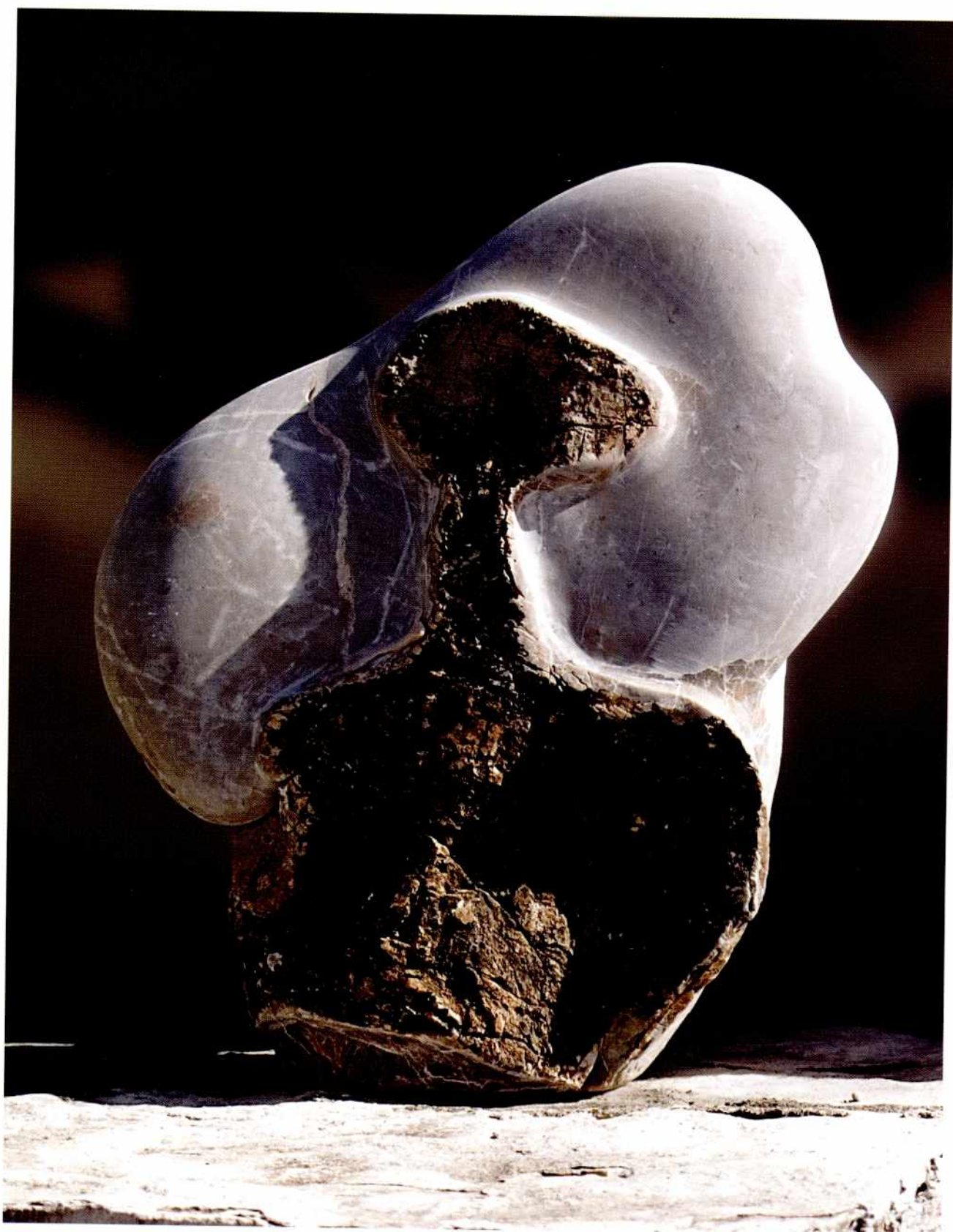
Када бира, Мијо не трага само за слепим делима стихије. Одлази он намерно на света места, где је нормално да душе станују у камену или у прастаром дрвету. Затекао сам га једном у Лепенском виру, јавио се из краљевске Гизе, одатле се пео на гору Атонску, под Острошким је покупио мошти неког бреста у кршу, везао се за Свету Петку на Спичу, где под каменом леже она деца, ухватио се за темељац дома Миланковића у несретном Даљу, па га не пушта. Где је камење свето, нема пролажења.

Скулптуре Мија Мијушковића спадају у вечиту лепенску или муровску уметност облутка. Мијо откида од стене оно што би се одломало при котрљању низ неку провалију и углачава оно што би иначе Тара или Океан за сто или хиљаду година ваљањем обрусиле. Тако сасвим прати Микеланђелову идеју идеалне скулптуре, али с том разликом што Мијова претпоставка није аморфност камена пре скулпторског рада, па чак ни само задатост форме нађеног камена, већ највише затечени процес морфогенезе, стварања и разарања

материје, рађања и умирања живота. Отуда можда долази извесна сентименталност Мијова, болећивост према соматској болести (дрво) и корозији (камен), склоност ка животињама (форме) и осталим бићима (маховина на камену), саосећање са страхом од смрти (главе), поштовање према сећању на умрле, или радозналост за еротику и копулацију која најављује ново рађање.

Др Војислав Васић

ЊЕНО ВЕЛИЧАНСТВО ПРИРОДА

У ликовним уметностима стварање је индивидуални чин. Идеја о неком делу рађа се у једној глави, обитава у једном бићу, које је износи на светлост дана.

Мијо Мијушковић је расни вајар, који је изабрао да сарађује са Природом. Тако су се два расна вајара нашла на истом заједничком послу. Не зна се који је од њих бољи и никада се неће знати, јер обојица, лишени сваке сујете, доприносе истом делу. Разлика међу њима је само у томе што су вајару – Природи потребни милиони година да створи своје камене масе, структуре и облике чудесних боја, а Мију тренуци надахнућа, пробуђене маште и рада, да би се открило неоткривено, видело невиђено и дало људски смисао лепоти...

Мијо је човек Природе. Дража му је свака стопа у кањону Пиве и Таре, свака врлет у Херцеговини, Црној Гори, или било где, од свих асфалта овога света. Када се високо образован човек одлучи за живот у „дивљини“, уствари питомини природног света, а притом је уметник, прво му треба честитати на храбрости, а затим на исконској мудрости и сазнању да не треба удовољавати хировима тренутног времена и ликовних мода, већ се посветити самим суштинама стварања.

Од Аристотеловог да „уметност пред природом држи огледало“, до неауторизованог, а тако „модерног“ презира према тој старој госпођици – све је данас заступљено.

Истовремено, актуелна и врло распрострањена немоћ да се буде креативан, аутентичан и свој, наводи многе уметнике да уђу у „зону сумрака“, изопачености и незнања, у просторе ништавила.

Насупрот њима, Мијо показује пут до стварно модерног, преко исконског. Када се далеком асоцијацијом приближава једном Габоу, Арпу, Бранкушију, или Муру, то само значи да има великих уметника у овом веку који су били и остали на трагу истих суштина.

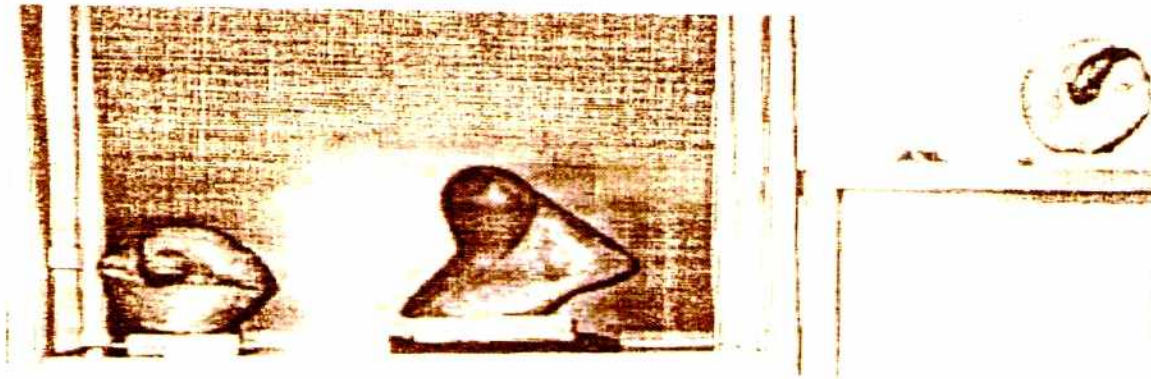
Синиша Вуковић
Београд, јун 1996.

РЕТКИ СУСРЕТИ СА МИЈОМ МИЈУШКОВИЋЕМ

Невелик је број мојих сусрета са Мијом Мијушковићем. Могли би се избројати на прстима једне руке, а опет, са друге стране, сваки је за себе толико значао као да је носио тежину експонента на три - један се изједначавао са хиљаду. И поред свега тога, при тако ретким приликама, ни Мији ни мени није представљало никакву потешкоћу да, после обавезног запиткивања за "здравље јуначко", започнемо дијалог око безброј тема, почев од његове метеорологије и вајарства, па све до моје геологије и истраживања, а све зачињено филигранским везом хиљадама

подтема, које су умеле као најтананије гране разгранатог стабла дубоких корена, неосетно да повежу све изговорено у једну логичну и генетску целину на чијем је највишем и најудаљенијем врху неприкосновено лелујао Миланковићев лик, као извршни и господарски, замишљени или као какав антички мудрац, мотрећи на своја два причљива "штићеника". Имали смо шта један другоме да саопштимо, Мијо мени и ја њему, осмишљено или мање умно, али увек надгледани и под окриљем тог небеског аргонаута.

*Скулптуре од кречњака донете из Даља, покрај Дунава, које припадају циклусу
Омаж Милутину Миланковићу*

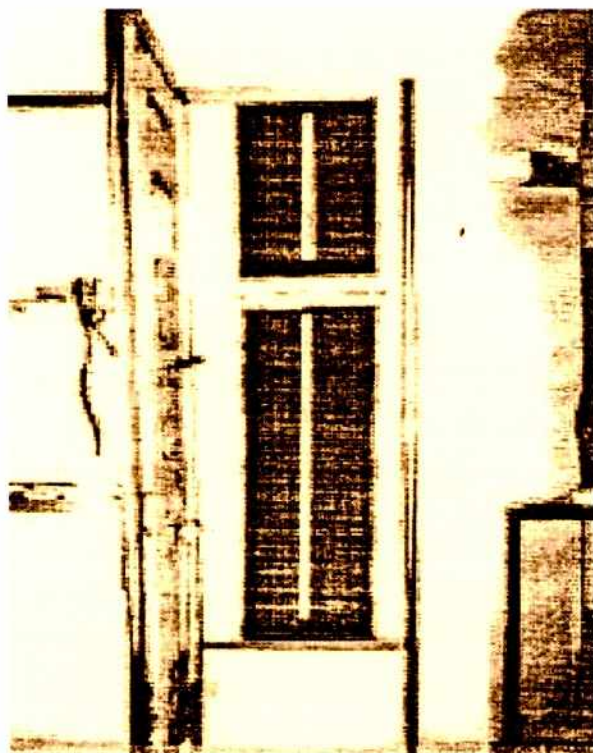
Сви ти непланирани и најчешће случајни сусрети преображавали су се у спонтане дијалоге за које ни једна страна није могла да каже да су имали коначне циљеве, а још мање скромне намере. Речи би врвеле од грандиозности, величанствености, скоро монументалности, као да смо градили нововавилонске торњеве или премеравали планету пре Ератостена, занемарујући при томе време, околину, генерацијски јаз, почесто реалност и све оно друго што је неминовно морало да иде уз све то. Можда је у свему томе било и поприличне количине маште,

али засигурно визије нису недостајале. Мијо је, рецимо, у сваком сировом примерку стене видео оно што други нису могли ни маштом да дочарају, а ја сам, са своје стране, без потешкоћа пратио тај његов лагани ход кроз лавиринте стенских прелина и пукотиница као да сам власник геолошког скенера или хирушког ласера, па запажам како сва та унутрашњост може да изгледа, следећи беспоговорно речи и упутства мага вајарства. Ми, оба занесењака, могли смо тако пропутovati чак и до језгра планете Земље, а да, у свом том занесењаштву, то и не приметимо!

Мијо је на мене оставио утисак епског јунака, нешто као замрзнути лик Љутице Богдана. Када би се којим случајем снимао филм, сматрао сам, о овом српском војводи и племићу у његовим поодмаклим годинама живота, сигуран сам био да би неопростива грешка била трагати за могућим Љутичином ликом. Мијо је, по мом дубоком убеђењу, његово отелотворење или реинкарнација доброћудног, племенитог, поштеног и дружељубивог бића из златног средњовековног доба српске историје. Зато он и плени својим духом, ненаметљиво, скоро тихо, постојано, добродушно; зато из његове душе и васкрсавају “живи” предмети, “говорљиве” статуе или “причљиве” скулптуре и фигурине.

Није претеривање када се каже да је Мијо могао да се настани само у каменитом пределу, кршуљитомилидинарској кречњачко-доломитској карбонатној средини као да је, нека ми опрости, биће из мезозоику. Одакле је потекао - тамо се срећно и повратио.

Истина, само је незнатно заменио географске одреднице, југ за север, али тиме ништа није изгубио, јер се његова нога и даље чврсто ослања на исту ону генетску подлогу на којој је и рођен, а његова рука, при сваком свом додиру, мора да осети пратоплину некадашњег екваторијалног или блиско екваторијалног топлог мезозојског мора у примерцима стена које преображава у њему знану опоруку или завет сопствене душе.

Вајар Мијо Мијушковић у галерији Природњачког музеја на Калемегдану испред врата Миланковићевог очинског дома из Даља

Мијо није бура, а још мање олуја. Његови метеоролошки феномени се крећу у узаним границама поветарца и минималних ваздушних турбуленција чија је превасходна намера да разгали осећај привржености ка вајарском делу. Свака му је скулптура као бистар планински поток, умирена, нежуборна, окренута линији минималног отпора, али максимално распевана и развијена да разоткрије прворођене атоме у стенској целини. Лако му је да то оствари када се тесно удружио са Природом и постао и за сва времена, што је још битније,

само вешта имагинација барда светске кинематографије које је могло да изроди међувреме, а не реални, понајмање догађаји из модерног доба. Онда је наишао Мијо и разуверио ме да су проходни временски ходници ка надреализму свуда око нас, само их треба разоткрити. Његов одлазак у Даљ у време несрећно, худо и проклето, и његова глад за нестварним и руинираним вратима Миланковићевог дома, показали су ми и доказали сву суровост и племенитост живота у исто време, безнађе и веру, мрачно и светло, крајност и бескрајност човекову,

Глумац Петар Банићевић, уписује се на врата Милутина Миланковића

остао њен миљеник. Мију и мене упознао је, нико други, до Миланковић - скоро четири деценије после своје смрти! Учинила је то његова продужена рука или бесмртна моћ бесмртног човека. Оба смо ту пружену руку срећно прихватили и никада се због тога нисмо покајали.

Дуго сам, рецимо, за Фелинијеве надреалистичке филмове мислио да су

јер је у тој замагљености ума требало пронаћи спасоносну искру која ће одржати наду у здравију сутрашњицу. Зато и кажем да је то истинско и фелинијевско: једни су пљачкали и убијали друге, Мијо је спашавао последњу оставштину, око њега је горео огањ, а он је вадио усијани бисер из ватре, знајући да све те магле и злодела долазе и пролазе и време их носи и односи са собом, док се бисер и у каљузи препознаје и сјаји.

Под утицајем тог Мијиног надреализма, развио сам сопствени. Да ли су то само снови пусти или оне неограничене маштарије којима је свако склон, неко више, неко мање, тек занос једне скоро сулуде идеје као да је освојио сво моје биће.

Мијо је вајао у одабраном комаду стене, објекту коме је душу откривао, предајући му сопствену. Најчешће је то чинио, геолошки посматрано, у млађим примерцима, а то “млађе” значило је незнатно, тек стотинак, два или три стотине милиона година. Није то толико удаљено од садашњице иако звучи помпезно, али све је ипак некако релативно, скорашње и јувенилно, како би се другачије могле назвати те “младалачке” стене.

Где сам то градио свој надреализам?

Како сам у последње две деценије себе нашао у неком другом окружењу и у свему различитом од оног у коме сам рођен, тако сам почео да развијам осећај за нову средину која је, и то се мора признати, била монументалнија од претходне. То “монументалније” означава не милионе, већ милијарде година старости, а понекад чак досеже у само рађање планете на којој живимо. Ти кратонски и праисконски примерци, сматрао сам, могу бити највећи изазов за Мијине магичне руке, а још више за његов осећај ка унутрашњем простору и структури само наизглед компактне стенске масе.

Но, мој новонадошавши надреализам није се зауставио у тим границама, јер стварни изазов није решити просто интегровање или линеаран тип диференцијалне једначине, како обојицу

упозорава Миланковић, већ пробити лимесе, освојити вишеструке интеграле и развити једначине у редове. Небески аргонаут је трагао и нашао математички међупланетарни и орбитални склад у Сунчевом систему, Мијина душа је спознала унутрашњу атомску грађу стенских примерака којима је утискивао своја очинска осећања као да је шетао руку под руку са Демокритом, а ја сам свој надреализам (можда и скромност?) развијао у правцу сићушног циркона који је као иницијалан и матично планетарни драгуљ требало да нам саопшти да смо на трагу прастарог времена што се броји милијардитим бројкама. Каква би то скулптура била - Мијо Мијушковић ваја у стени створеној у времену непосредно после великог праска!

Ипак, сваки надреализам има и своје “падове” у реалне оквире. А та реалност почесто може бити суровија од суноврата у бездан. Отужно је када се чита о судбини Мијиних дела у његовом никшићком крају. Као да је време турско, римско или вандалско, а оставштина ничија, ризница српска и манастирска, град новобрдски, па је зато све похари и похлепи намењено или као да је све поистовећено са александријском библиотеком и сиракушким непокорним народом и градом, па их зато треба до темеља спалити и уништити.

Зато се овај, како га је Цвијић у својим антрополошким и антропо-географским студијама исправно дефинисао, динарски човек упутио ка југу, нашао свој нови дом подно суторманских врлети, али опет у својој родини и само њему препознатљивом окружењу. Ипак ће

једног далеког дана, сигуран сам у то, баш као и алтамиршки пећински цртежи, васкрснути свест о драгоцености постојања Мијиних трагова у жупи никшићкој, али ће се тада судбински развити исти сценарио као са фосилним остацима - сваки ће бити вредан, па макар им само сени остале у аманет или тек у удаљеној подсвести.

Ретки сусрети са Мијом Мијушковићем и успомене на њих не би биле целовите када се не би још нешто саопштило. На то ме је Мијо подсетио у свом недавном писму које сам добио заједно са поклон-књигом, њему посвећеној. Наиме, Мијо ме вратио читавих деценију и по уназад, у време са краја двадесетог века и подсетио на једну прохладну ранојесењу ноћ, доба ситне кише, досадне и монотоне, праве београдске.

Враћајући се кући из Природњачког музеја са Калемегдана и његове изложбе, држећи своју старију четрнаестогодишњу кћерку за руку (ње се и Мијо сећа и помиње је у свом писму, а сада је она дупло старија и од недавно већ магистар геофизике), нисам ни обраћао пажњу на њено вечно чаврљање, јер је, као и свако женско, увек имала нешто да каже или примети. Једног тренутка, међутим, поставила је следеће питање:

- *Је ли нама чика Мијо род?*

- *Не...* - рекао сам одсутно, а и помало изненађен. Само је кратко оћутала, а онда наставила са новим питањем:

- *А како онда познаје чика Миланковића?*

- *Чуо је за њега... зна га...* - одговорио сам лаконски.

- *Али ти си рекао да многи не познају чика Миланковића.*

- *Нажалост, тако је.*

- *Чика Мијо га зна.*

- *Зна га... Па онда?*

- *Па онда нам је род,* - закључи она просто, користећи своју дечју логику расуђивања и повезивања ствари и мирно пређе на другу тему, јер увиде да њен отац и није много вичан када су у питању фамилијарне везе.

Истину ћу схватити скоро деценију касније, онда када Миланковић буде "започео" да окупља свој род у своје удружење. У тој свити наћи ће се и Мијино име, засјаће некако и моје, поред многих других, и све ће се подврћи предказању давне дечје логике. Данас ми се то праскозорје познанства и родства чини ренесансним и оно то уистину и јесте, јер је изродило прву светлост, сличну оној што се јавља код небеске појаве под називом дијамантски прстен или у фази иницијалног светлосног и изворног израћања после тоталног помрачења нашег драгог и јединог нам Сунца.

И зато, роду у походе, написах овај скромни текст, ни крив ни дужан, а све што је у њему грешно, разлог је Мијо Мијушковић, његова воља, чојство и добротинство, јер својим скулптурама у трајни аманет остави траг који ни миленијумско време неће бити у стању да избрише. Кад је тако чојствен у рају земаљском - какав ли ће тек бити у рају небеском!

Др Владо Милићевић

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
 Milutin Milankovic Anniversary Symposium:
 "Paleoclimate and the Earth Climate System"
 Belgrade, Serbia, 30 August - 2 September 2004

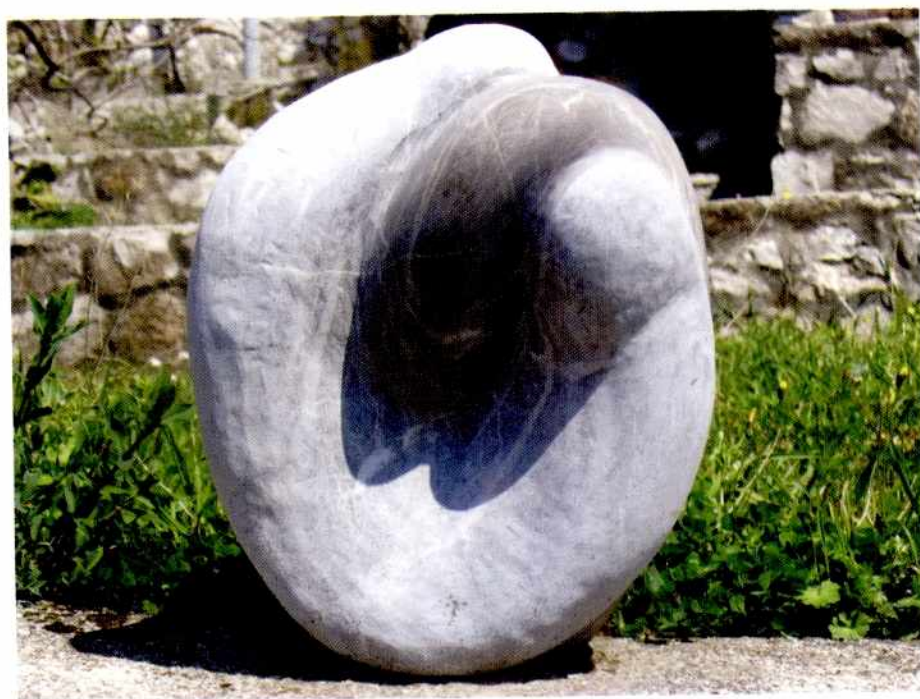
Support signatures from the participants of Milutin Milanković -
 Anniversary Symposium:
 Paleoclimate and the Earth Climate System
 and my efforts towards the realisation of this particular project
 Kamen Milutina Milankovića
 The signatures will be engraved into these sculptures.

Milutin Milanković
 Michael Sarnthein
 FREDERIK MILBOV
F. Hulgen
 Linda Hinnov
 W. Richard Peltier
 J. Raynaud
 Manfred Mudelsee
 James D. Hays
 1997 -
 Guo Zhengtang
Bert Jan Heij
 R. Carter
 H. Hooftstra
 Michel Crucifix
 Pedro Mesinger
 J. Ray Bates

MLADJEN CURIC, SCB
 MICHAEL SARNTHEIN, GERMANY
 Fritz Hulgen, Netherlands
 LINDA HINNOV, U.S.A
 Wm. RICHARD PELTIER, CANADA
 DOMINIQUE RAYNAUD, FRANCE
 MAINFRED MUDELSEE,
 GERMANY
 JAMES D. HAYS USA.
 Valentin Dymnikov, RUSSIA
 ZHENG TANG GUO, CHINA
 BERT JAN HEIJ, NETHERLANDS
 ROBERT M. CARTER, AUSTRALIA
 HENRY HOOFTSTRAM
 MICHEL CRUCIFIX, UNITED KINGDOM
 PEDRO MESINGER, SCB
 J. RAY BATES, IRELAND

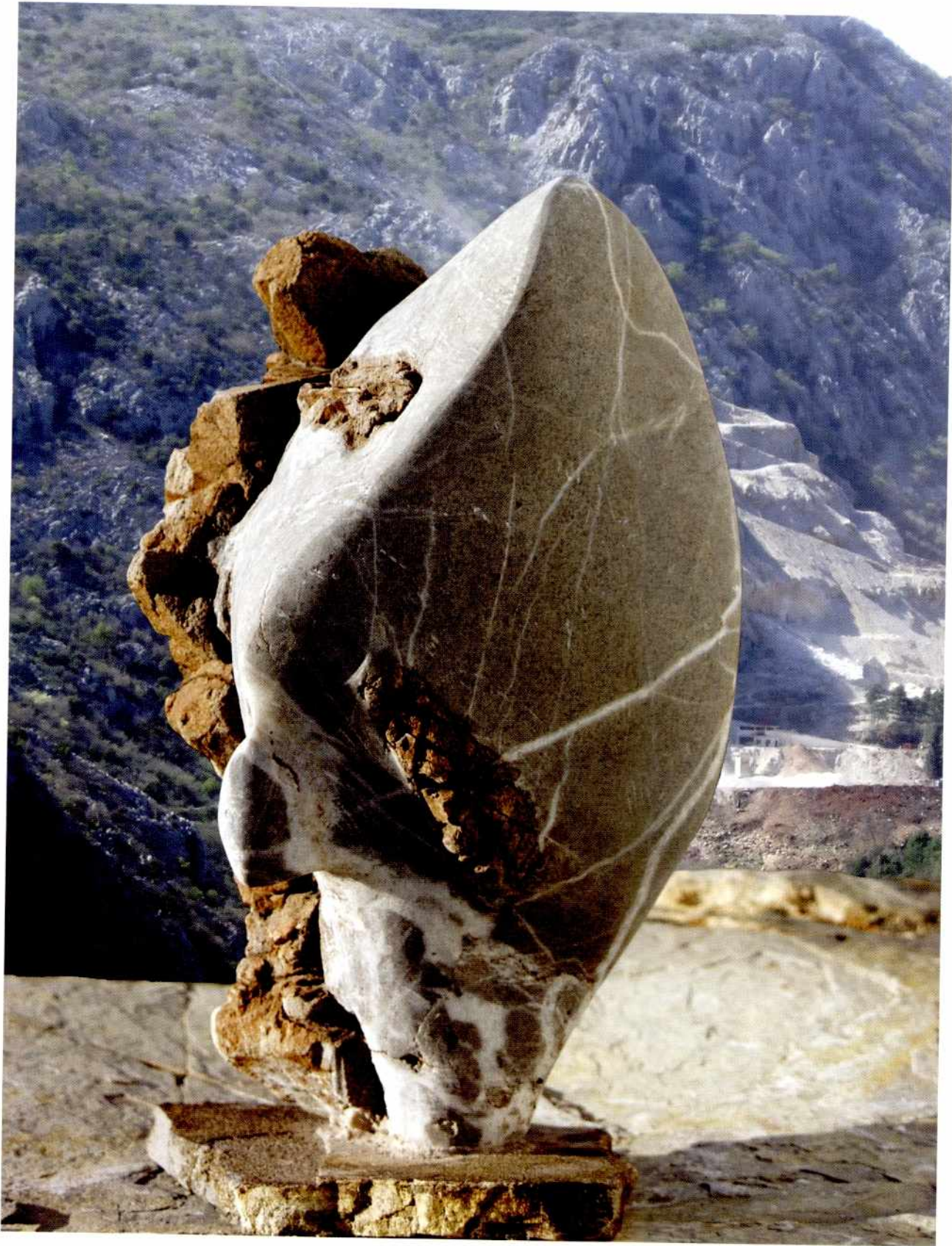
on your work!

In memory of a great man, who will hopefully
 be remembered till the end of time. Also in memory
 of my great uncle Milutin Milanović
 Thank you to Mijo for bringing Milutin back to the
 present, and to all those who admire his work.
 With Mijo great success and future creativity for
 truly marvelous works Henry Jackson Edward Milanović-Affaire
 16.3.97
 Thoughts too from London - George Town Milutin Affaire.

Poput: Milanovićevog puta "kroz razum i
 vjehave" tražajući sa tajnama klime, Mijo nam
 otkriva punu prirodu, u vidu lepote i priče/poezijske
 oblika; čestitam Mijo! Feđa Mesić

Thank you for an excellent sculpture
 from the cradle of Soperhauce
 Dan Jones
 Dorsey 16/3/97

Драги Мијо, сван изјављујемо (и обам),
коо и сван рет и ретја југослава руга гомасит
ки и и њ дреловати. (А берова се реланди 1900,
ам и реланди, сеп иије).

Ђорђе Стефановић

у Таофи.
Писмо од Мијо Мијо
Када се пише, септембар 1997.

У КАМЕНУ ЗОВЕК ЗУВА ОТАЊ, ЗАТО ЈЕ ЗОВЕК
У КАМЕНУ СТВОРИО СВОЈЕ БУЉЕ, СТЕЊА И ВРАТА,
НЕБО И КОПЕН, ТО СУ СТРАЖЕ СВЕТОСТИ И СВЕТА,
ДРАГИ МИЈО, ХВАЛА ТИ ЗА ОВА СЛОВИТЕЉА И МЕКОТ.

09.08.1997 БГА

124052 Ас4 Ас5
3. ДАС Кфе 4. Д7Х

Ђорђе Стефановић
Љубана Мурска
(Београд, Југославија)
Маура
Јусуфовић

СА ЗАЈЕДНИМ ДТО ВИДЕЊИМ КОДО ДА ЈОЈ ЈЕДНОМ
ПОУВЕЊИМ ВИШЕ УРЕМЕНА I ИЗ ОВЕ КЛАТРЕ. ПОУВЕЊЕ
НОЗИМ БОРАТОВУ ДУШУ ЗАСТАВЉУЈЕИ НОМЕ ПЛАХОМ ЈУ-
КАРАМИНУ МИЈО.

06. 8.08.1987.

Ђорђе Стефановић

Камен је штаб, и трча на м' брину, мо жалба, а
 јавити сам, све је иста, може камен, јавити за
 негову сабранију: крв и севају - све остало, све
 је мо маго, онда-ти, нека менамело али ја
 сво отворило

17. септембар, 1992. у Вестеросу

Мома Димић
 Милош

Песник Мома Димић предаје европску награду за књижевност, скулптуру из циклуса Црне
 Планине нобеловцу Томасу Транстремеру, у Вестеросу, у Шведској 1992. године

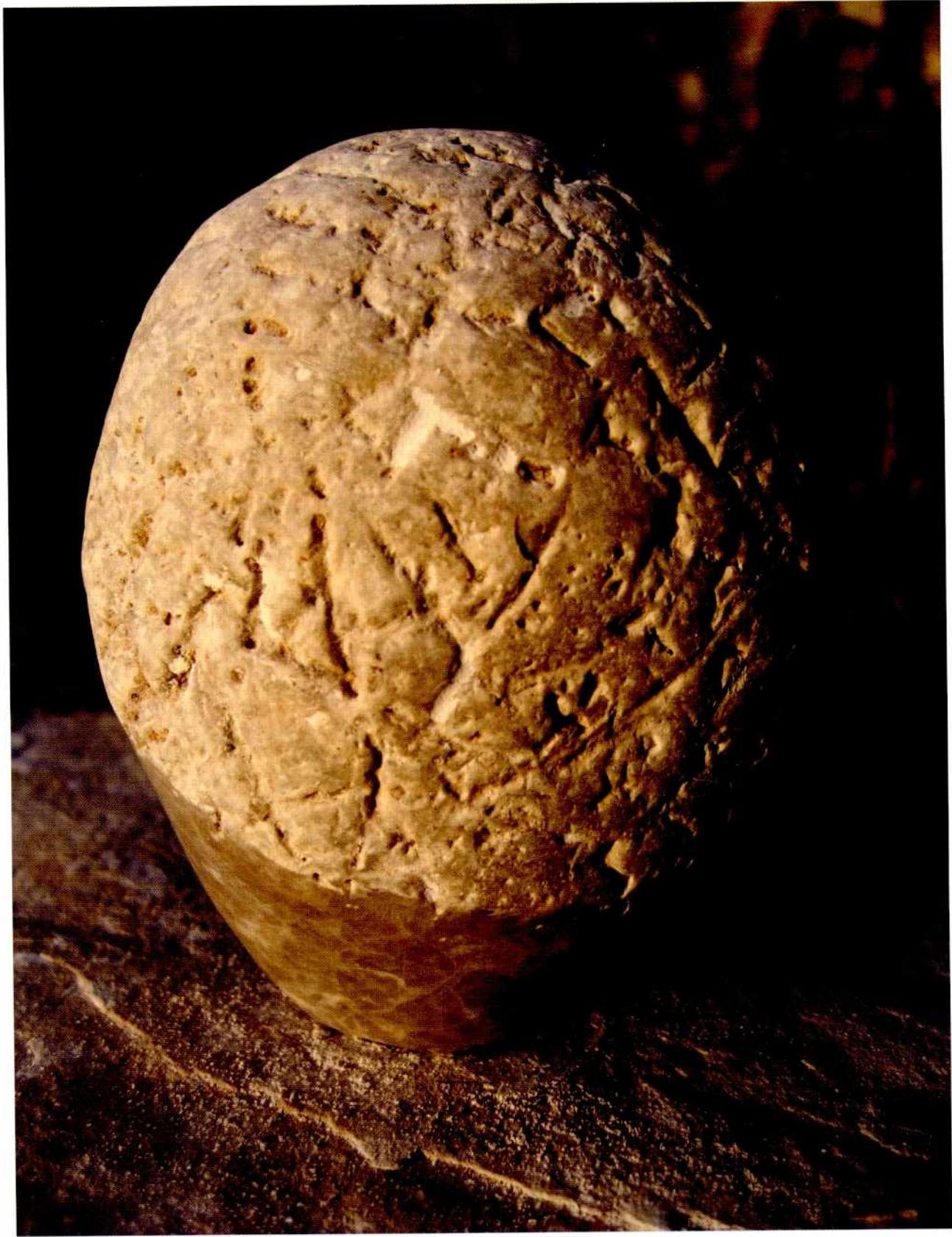
Ифе сам свети мига миту чудовића
 свети је је сад, криво елено и
 криво камен он мене воју носило

6.09.97

у Вестеросу

Ифе, 9/ Мома
 Димић

О МИЈОВОМ ДЕЛУ РЕКЛИ СУ:

Стена, камен су сиров материјал – онакав како га је формирала природа. Нешто сугеришу, али у суштини рачунају с уметником који ће разрешилити њихову тајну. Јер, стена је тајанствена, споља сирова, док у средишту крије своја естетска блага. И, Мијо то савршено схвата.

(Хенрик Јурковски)

Умјетникова амбиција да додирне тајанства праматерије даривала га је не само несавладивом енергијом природе већ и очаравајућим сазнањима о њеној унутрашњој љепоти. Тако и дознајемо да камен има и маску као своју спољашност али и своју тајновиту скривеност као свијет рафинираног склада. Ту је присутна неочекивана светковина боја, какве се, у таквим нијансама, нигдје другдје не могу видјети.

(Ратко Божовић)

Мијо Мијушковић је монах (еремит, пустињак) заветован скулпторском Реду и посвећен изналажењу оне форме која би му пружила потпуно слободу као што је слободан његов живот. Он је под уговором с природом, али обавезан само пред Богом који га је обдарио.

(Мирко Ковач)

Мијо нема времена ни стрпљења да сачека шта ће све сунце, киша, лед, река и море да изведу у камену, или у дрвету свеједно, у свом неумитном, али преспором вајарском послу. Зна да је природа ћудљива, колебљива у избору и ритму, неодлучна у погледу исхода. Да никад ништа не довршава, осим што започето руши и разара до краја... Осећа се зато Мијо позваним да се умеша у те послове природе, хоће да помогне, усуђује се да убрза промене облика, да усмери природни процес...

(Војислав Васић)

Мијушковићев поетички *credo* представља усмереност на превасходно природни материјал, који се, пре свега, из мноштва природних облика издваја, потом се скулптурално допуњује, "ослобађа" њеног материјалног естетског сувишка, тако да се доспева до дела као естетског природног суштатства. Поређења ради, овде још једном треба споменути Хенрија Мура који је материјалу, усвајајући модерно начело "поштовања материјала" – давао одговарајућу природни облик, како би, посредством његове природне виталности, повећао уметничку вредност свога дела.

(Синиша Јелушић)

Једноставно речено, све оно што је Мијушковић створио је величина вајарског дјела, самониклог и толико доброг да ће се тешко превазићи, не само у нашим оквирима. Дилему о ближем стилском опредељењу овог опуса једино је исправно ријешити чињеницом – Мијо је Мијо.

(Младен Ломпар)

Апстракција код Мијушковића не значи никада статичко или мистичко повлачење, већ тако драматично усхићење над једним тренутком живота који се рађа, који расте и бескрајно се представља у свом настајању.

(Сандра Ђанатасио)

А све што је код њега исклесано у лепоту замрзнутог покрета отвара се у нама као страшна драма човека и времена: Мијушковић је пророк који се сећа праоблика.

(Жарко Команин)

Онтолошка суштина Мијове скулптуре радо се отвара идејама и структурама свих језика света уметности, којих је безброј, али не припада ниједном програмском начелу, ни једном стилском обележју које није у знаку питања: како се то вежу и како откривају силе искона чије трагове и поруке Мијо слиједи... Језик камена у Мијовој интерпретацији је суверена чињеница једног отвореног процеса стварања којим се материја (материја камена) потврђује као чиста психолошка чињеница... Све Мијове скулптуре су у власти једне једине идеје и јединог хтјења: како да се открије мистична, паланска метафизичка димензија једне од најтрајнијих материја света, материје камена...

(Срето Бошњак)

Поетско – то је окосница Мијове естетике, поетско које садржи митско и магијско искуство прадавних стања бића у којима су реке и планине, кањони и понорнице, олује и земљотреси мењали судбину света. - Мијо познаје сиренске гласове урбаних средина, артифицијелне напитке за бодлеровске "вештачке раје". Али он своју снагу, као Антеј, налази у лому крша, бескрајног неба, олуја, снегова, света од искона.

(Радослав Јосимовић)

Пред Мијушковићевим скулптурама се понекад осетим као да сам пред почетком нашег постојања, а у исти мах као пред рађањем новог света после једне трагедије.

(Душан Матић)

QUOTATIONS ON MIJO'S WORK

Rocks and stones are raw material – as they were made by nature. They suggest something, but essentially rely on the artist to resolve their mystery. For rock is mysterious, raw on the outside, but hides its aesthetic treasures inside. It is enough to chisel and polish it and show that it has smoothness and previously hidden colour, and that it can exist in a world of contrast. And Mijo understands this perfectly.

(Henryk Jurkowski)

Mijo knows the voices of sirens of urban environments, artificial potions for Baudelairean 'artificial paradises'. However, like Anteus, he draws his strength from broken rocks, endless sky, storms, snows, and the primeval world.

(Radoslav Josimović)

The artist's ambition to touch the mysteries of primordial matter has endowed him not only with Nature's invincible energy but also with enchanting knowledge of Her inner beauty. So we also learn that stone has both a mask as its appearance and its enigmatic hidden nature as a world of refined harmony. We witness an unexpected festival of colour, to be seen nowhere else in such hues.

(Ratko Božović)

Poetic – this is the axis of Mijo's aesthetics; the poetics that contains the mythical and magical experience of ancient states of being where rivers and mountains, canyons and underground streams, storms and earthquakes were changing the destiny of the world.

(Sreto Bošnjak)

To put it simply, everything that Mijo has created is the grandeur of sculpting work, indigenous and so good that it is hard to surpass, not only in our domain. The dilemma of specific stylistic categorisation of this opus can only be appropriately resolved by the fact that Mijo is Mijo.

(Mladen Lompar)

Faced with Mijušković's sculptures, I sometimes feel as if I were facing the origins of our existence, and at the same time the birth of a new world after a tragedy

(Dušan Matić)

And everything that he has chiselled into the beauty of frozen movement opens within us as a formidable drama of man and time: Mijušković is the prophet who remembers the primordial shape.

(Žarko Komanin)

Abstraction in Mijušković's work never means a static or mythical withdrawal, but rather a dramatic elation over a moment of life that is being born, growing, and presenting itself infinitely in its emergence.

(Sandra Gianastasio)

Mijo Mijušković is monk, a hermit who took the holy vows of the Sculptors' Order and devoted himself to finding a form that would give him full freedom, as free as his life. He has made a contract with nature, but responsible only to God who has endowed him.

(Mirko Kovač)

МИЈО МИЈУШКОВИЋ

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- 1964 – ЦЕТИЊЕ (Плави двораци)
1964 – ЦЕТИЊЕ (Умјетничка галерија)
1966 – НИКШИЋ (Дом културе)
1967 – ДУБРОВНИК (Умјетничка галерија)
1968 – ХЕРЦЕГ НОВИ (Умјетничка галерија)
1969 – БУДВА – УЛЦИЊ (заједно са Драганом Лубардом)
1970 – РИМ (ИТАЛИЈА) (два пута)
1971 – КОСТА СМЕРАЛДА (САРДИНИЈА, ИТАЛИЈА) (групна)
1973 – ШПАЈЕР (НЕМАЧКА) (заједно са Н. Гвозденовићем)
1974 – БЕОГРАД (Галерија Културног центра, заједно са Д. Лубардом)
1976 – ПИВА (Црногорска електрана)
1976 – ТИТОГРАД (Народно позориште)
1977 – БЕОГРАД (Галерија Културног центра)
1978 – ПАРИЗ (ФРАНЦУСКА) (Галерија Л.И.Ц.Е.И.)
1979 – КЛЕРМОН ФЕРАН (ФРАНЦУСКА) (Галерија салона „Оверњ“)
1979 – ЛИОН (ФРАНЦУСКА) (Галерија аудиторијума Морис Равел)
1979 – НИЦА (ФРАНЦУСКА) (Интернационални фестивал књиге)
1979 – КАН (ФРАНЦУСКА) (Галерија „Део-Царде“)
1979 – МУЛЕН (ФРАНЦУСКА) (Галерија „Марио дес Моулинс“)
1979 – РЕМС (ФРАНЦУСКА)
1980 – ПАРИЗ (ФРАНЦУСКА) (Галерија центра за културу СФРЈ)
1990 – БОР (Сусрет балканских књижевника)
1991 – НИКШИЋ (Двораци краља Николе)
1992 – БЕОГРАД (Умјетнички павиљон „Цвијета Зузорић“)
1992 – ПОДГОРИЦА (Галерија несврстаних)
1992 – БАР (Завичајни музеј)
1993 – НОВИ САД (Велика галерија Културног центра)
1994 – ВРБАС
1994 – СУБОТИЦА (Ликовни сусрет)
1996 – БУДИМПЕШТА (МАЂАРСКА) (Галерија Културног центра)
1997 – БЕОГРАД (Галерија Природњачког музеја)
2003 – ИГАЛО (Галерија Института)
2006 – ПЛУЖИНЕ (Пјесничка ријеч на извору Пиве)
2008 – СУБОТИЦА (Галерија Отвореног универзитета)
2008 – СОМБОР (Галерија „Л. Костић“)
2008 – НОВИ САД (Модерна галерија Војводине)
2008 – КОТОР (Градска галерија)
2008 – БАР (Галерија „Велише Лековића“)

ВАЖНИЈЕ КОЛЕКТИВНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- 1970 – БЕОГРАД, РИМ, БАРИ, АСЕН, ПАРИЗ, ЗАГРЕБ – Савремена умјетност Црне Горе
1977 – МУРСКА СОБОТА – Трећи бијенале мале пластике
1980 – ШТУТГАРТ, ХАМБУРГ, МАНХАЈМ, ОСЛО – Савремена умјетност Црне Горе
1985 – МУРСКА СОБОТА, ЉУБЉАНА, ПИРАН – Седми југословенски бијенале мале пластике
2011 – БАР
2011 – ГРЧКА

Редовно излаже на Салону „13. новембар“ у Цетињу, као и на годишњим изложбама УЛУЦГ, чији је члан.

НАГРАДЕ:

За скулптуру Салона „13. Новембар“, Цетиње, 1968.

Прва награда Салона „13. Новембар“, Цетиње, 1977.

Награда за скулптуру на Бијеналу мале пластике, Мурска Собота, 1977.

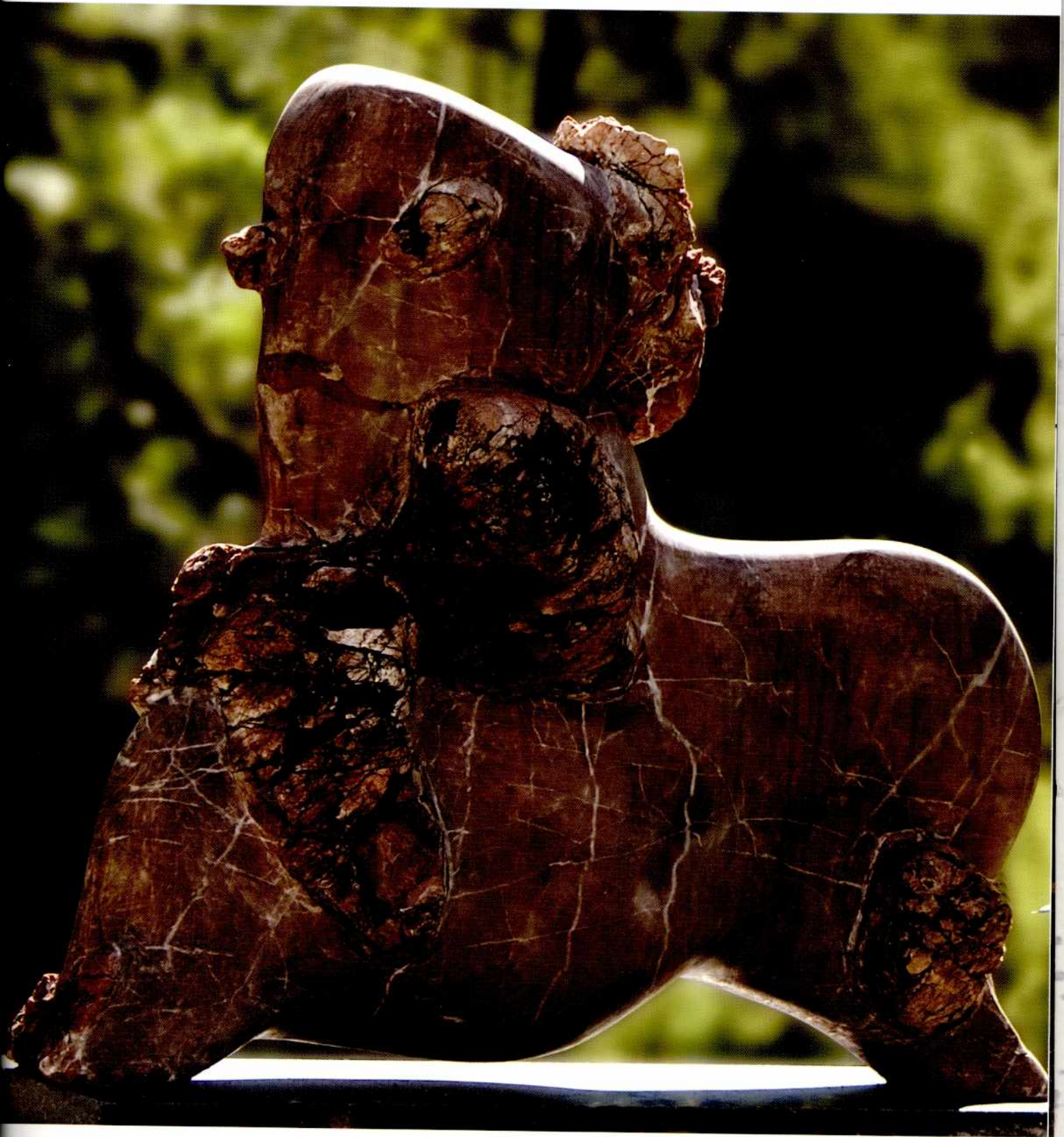
Награда никшићког Салона за скулптуру, Никшић, 1980.

Медаља за скулптуру Салона „Дес артс“, Шоле, Француска, 1989.

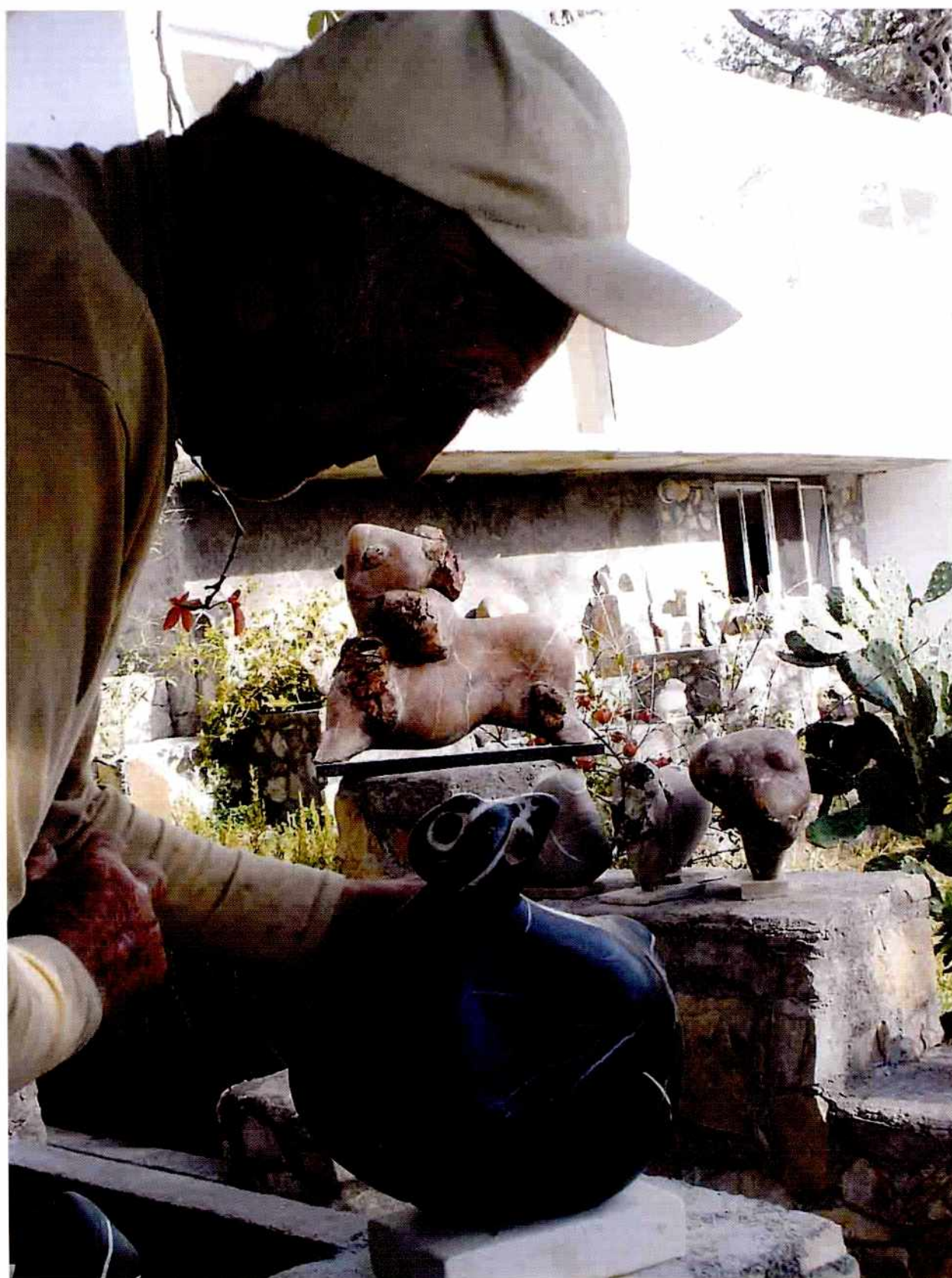
Добитник Тринаестојулске награде 1992. за ликовне умјетности.

МИЈО МИЛУТИНУ МИЛАНКОВИЋУ

РЕЧ ИЗДАВАЧА

Зашто Удружење Милутин Миланковић и Компанија 3VM Geo Ltd - „Фонд др Милићевић“ јавности дарују монографију Записи у камену – Мијо Милутину Миланковићу, откуда мотив да се организује изложба његових скулптура у Београду, у просторијама Удружења? Право питање, је - зашто Мијо, велики део свог времена, креативност и огромну енергију користи да уради што је замислио, да у камену, на себи својствен начин, пронађе трагове Миланковићевих циклуса.

Смисао формирања и рада Удружења је популаризација личности и научног дела “путника кроз васиону и векове”, грађевинског инжењера, првог српског доктора техничких наука, академика, професора Београдског универзитета, потпредседника Српске академије наука и уметности, с циљем промовисања научног стваралаштва, педагошког, књижевног и инжењерског деловања великана српске и светске науке Милутина Миланковића.

Милутин Миланковић, сем што је био научник светског формата, био је ерудита по образовању са свестраним уметничким доживљајем и изразом. Као такав, изузетно инспиративна личност за уметнике различитих профила – сликара, скулптора, књижевника и др. Међу њима је и скулптор Мијо Мијушковић.

Осим што реализује своје активности и иницира остале институције, Удружење подржава и

друге делатности на пољу популаризације Милутина Миланковића, па тако и изузетан рад Мија Мијушковића. Миланковићу у спомен, Мијушковићу на част и захвалност.

Свим заинтересованим, љубитељима и поштоваоцима Миланковића, свим узрастима, на располагању су:

- Резултати израде филмског (видео) материјала, издавања стручних и популарних књига и брошура;
- Документациони центар - Дигитални легат Милутина Миланковића са виртуелном библиотеком дела и докумената везаних за живот и рад Милутина Миланковића;
- Стална и тематске изложбе о животу и раду Милутина Миланковића;
- Истраживачки центар и школа за младе таленте;
- Могућност организације посета и екскурзија основних и средњих школа, студената и осталих грађана, и учешћа на научним и стручним скуповима, семинарима, округлим столовима, популарним предавањима, пројекцијама филмова о животу и раду Милутина Миланковића.

Добро дошли у Удружење Милутин Миланковић на дружење с идејама и резултатима генија светске и српске науке, на угодну размену мишљења о актуелности теорије Милутина Миланковића и одразима на савремена збивања, на инспирацију за дубље продоре у научне висине.

КОНТАКТ:

УДРУЖЕЊЕ МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ
Маршала Бирјугова бр. 53 - улаз из Поп Лукине
ПФ 488
Тел. +381 11 328 - 6987
Е-пошта: milankovicm@gmail.com
[http:// milutinmilankovic.rs](http://milutinmilankovic.rs)

МИЈО МИЈУШКОВИЋ
Суви Поток бб, Сутоморе, Црна Гора
Тел. +382 (30) 373 - 493
Моб. +382 (69) 607 - 994
Е-пошта: ojatara@gmail.com

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

730.071.1:929 Мијушковић М.
730(497.16)“19/20”(084.12)

МИЈУШКОВИЋ, Мијо, 1931-
Записи у камену : Мијо Милутину
Миланковићу / [приредили Перо Радовић,
Слободан Стојановић ; фотографије Марко
Тасић, Аугустин Јурига]. - Београд :
Удружење „Милутин Миланковић”, 2012 (Београд :
Завод за израду новчаница и кованог новца).
- 60 стр. : репродукције, фотогр. ; 42 cm

Фотографије скулптура М. Мијушковића. - Тираж 500.
ISBN 978-86-910617-6-0
а) Мијушковић, Мијо (1931-) - Албуми
COBISS.SR-ID 189977612

